

Sachin Sir's
English Speaking

Its 100% guaranteed course

सबसे आसान तरीकेसे

अंग्रेजी बोलना

सिखानेके लियेही

हम जाने जाते है।

9028851719

BAHUJAN SAURABHA

बहुजन सौरभ

उपलब्ध आहे!

मिस्त्री, टाइल्स
फिटर, पेंटर,
कारपेंटर,
प्लंबर इत्यादीसाठी खालील नंबर
वर संपर्क करावा.

संपर्क
मो. 8482839451

बुधवार २३ जुलै २०२५

Wednesday 23 July 2025

वर्ष : ५ | अंक : १२६

Year : 5 | Issue : 126

दैनिक किंमत : ₹ ५/-

Daily Rate: Rs. 5/-

पावसाळी अधिवेशन

नवी दिल्ली : संसदेच्या पावसाळी अधिवेशनाच्या दुसऱ्या दिवशी, विरोधी पक्षांच्या गदारोळामुळे मंगळवारी लोकसभा आणि राज्यसभा दोन्ही सभागृहांचे कामकाज दिवसभरासाठी तहकूब करण्यात आले. बिहारमध्ये सुरू असलेल्या मतदार यादीच्या विशेष सभन सुधारणा (SIR) वर चर्चा करून ती मागे घ्यावी अशी विरोधकांची मुख्य मागणी होती. 'ऑपरेशन सिंदूर' वर चर्चेच्या मागणीसाठी विरोधकांनी केलेल्या गदारोळानंतर सोमवारी अधिवेशनाच्या पहिल्या दिवशी सभागृहाचे कामकाज वारंवार तहकूब झाल्यामुळे कामकाज होऊ शकले नाही. मंगळवारी सकाळी 11 वाजता लोकसभेचे कामकाज सुरू होताच, काँग्रेससह विरोधी पक्षांच्या खासदारांनी घोषणाबाजी सुरू केली. बिहारमधील एसआयआर प्रक्रियेवर चर्चा करण्याची मागणी करत होते आणि 'ऑपरेशन सिंदूर'वरही चर्चा हवी होती. यादरम्यान, कृषी मंत्री शिवराज सिंह चौहान यांनी विरोधकांना थोटकऱ्यांशी संबंधित प्रश्नांवर चर्चा करता यावी म्हणून त्यांच्या जागी

एसआयआरवरून विरोधकांचा गोंधळ

परतण्याचे आवाहन केले. सभापती ओम बिराॉ यांनीही विरोध करणाऱ्या खासदारांना घोषणाबाजी आणि फलक दाखवणे थांबवण्याची विनंती केली कारण यामुळे सभागृहाची प्रतिष्ठा दुखावते. परंतु गोंधळ सुरूच राहिल्याने सभागृह दुपारी 12 वाजेपर्यंत तहकूब करण्यात आले. जेव्हा सभागृह दुपारी 12 वाजता पुन्हा सुरू झाले तेव्हा परिस्थिती तशीच राहिली. यावेळी भाजप खासदार जगदीशका पाल अध्यक्षस्थानी होत्या. त्यांनी विरोधकांना त्यांचे मुद्दे लेखी स्वरूपात व्यवसाय सल्लागार समितीकडे मांडण्याचे आवाहन केले. परंतु गोंधळ वाढला आणि कामकाज पुन्हा दुपारी 2 वाजेपर्यंत तहकूब करावे लागले. दुपारी 2 वाजता सभागृह पुन्हा सुरू झाले तेव्हा दिलीप सैकिया अध्यक्षस्थानी होते. त्यांनी विरोधकांना शांतता

राखण्याचे आवाहनही केले, परंतु विरोधी खासदार वेलमध्ये पोहोचले आणि घोषणाबाजी सुरूच राहिली. एसआयआरवरून विरोधकांनी राज्यसभेतही गोंधळ घातला. लोकसभेसोबतच राज्यसभेतही विरोधकांकडून जोरदार गदारोळ झाला. यादरम्यान, बिहारमधील विशेष

सभन आढावावरून विरोधी सदस्यांनी गोंधळ घातला. त्यामुळे आज दिवसभर राज्यसभेत कोणतेही काम होऊ शकले नाही. सकाळी सभागृहाचे कामकाज सुरू होताच विरोधी पक्षांच्या खासदारांनी घोषणाबाजी सुरू केली. बिहारमधील एसआयआर, पहलगाम दहशतवादी हल्ला आणि ऑपरेशन सिंदूर यासारख्या मुद्द्यांवर प्रधानमंत्र्यांच्या उपस्थितीत चर्चा करण्याची मागणी विरोधी सदस्य करत होते. हरिवंश यांनी प्रथम सभागृह दोनदा तहकूब केले आणि शेवटी दुपारी दोन वाजल्यानंतर सभागृह संपूर्ण दिवसभरासाठी तहकूब करावे लागले. यापूर्वी, सीपीआय खासदार पी. संतोष कुमार यांनीही उपाध्यक्ष जगदीप धनखड यांच्या अनपेक्षित आणि असामान्य राजीनाम्यावर चर्चेची मागणी केली होती.

संसदेत पावसाळी अधिवेशन सुरू होताच काँग्रेसने ऑपरेशन सिंदूरला

प्रधानमंत्री मोदींच्या उत्तरावर दिला जोर

नवी दिल्ली : ऑपरेशन सिंदूरवरील चर्चेला प्रधानमंत्रींनी दिलेल्या उत्तरावरून काँग्रेस आणि इतर विरोधी पक्षांमधले पावसाळी अधिवेशनाच्या पहिल्या दिवशीच मतभेद दिसून आले. बहुतेक पक्षांचे असे मत होते की सर्व पक्षांना त्यांचे विचार मांडला टोतील अशी चर्चा खवी, परंतु काँग्रेसने लोकसभेच्या व्यवसाय सल्लागार समितीच्या बैठकीत अग्रह धरला की प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी या विषयावर बोलतील या आश्वासनाशिवाय त्यांना चर्चा नको आहे. राज्यसभेच्या व्यवसाय सल्लागार समिती (बीएससी) बैठकीतही काँग्रेस नेत्यांनी ऑपरेशन सिंदूरवरील चर्चेवर प्रधानमंत्रींनी उत्तर द्यावे अशी मागणी केली. आप नेत्यांनी स्पष्टपणे सांगितले की पक्ष प्रधानमंत्रींच्या उत्तराच्या बाजूने नाही. चर्चेला कोण उत्तर द्यायचे हे ठरवण्याचा अधिकार सरकारकडे आहे आणि योग्य वेळी तो ठरवला जाईल. असे सरकारने सूचित केले. आप व्यतिरिक्त, इतर विरोधी पक्ष देखील चर्चेसाठी उत्सुक आहेत आणि मोदींच्या उत्तराला पूर्वअट म्हणून ठेवत नाहीत.

पहलगाम हल्लाच्या चर्चेच्या वेळेवरून संसदेच्या दोन्ही सभागृहात गोंधळ
नवी दिल्ली : सोमवारी पावसाळी अधिवेशनाच्या पहिल्या दिवशी लोकसभा आणि राज्यसभेत गोंधळ झाला. पहलगाम हल्ला आणि ऑपरेशन सिंदूरवर तातडीने चर्चा करण्याच्या विरोधी पक्षांच्या मागणीवरून वारंवार गोंधळ उडाला. लोकसभेत, पहिल्या सहामासैत कामकाज दोनदा तहकूब करण्यात आले कारण विरोधी पक्ष सदस्यांनी वेलमध्ये जाऊन तातडीने चर्चेसाठी घोषणाबाजी केली. प्रश्नोत्तराच्या तासाला परवानगी देण्याचे अद्यक्ष ओम बिराॉ यांचे वारंवार आवाहन अद्यक्षदी ठरले, ज्यामुळे कामकाज तहकूब करावे लागले. संसदीय कामकाज मंत्री किरण रिजिजू यांनी सदस्यांना आश्वासन दिले की व्यवसाय सल्लागार समिती (बीएससी) दुपारी चर्चेचे वेळापत्रक ठरवेल. संरक्षण मंत्री राजनाथ सिंह पुढे म्हणाले, 'मी संसद सदस्यांना आश्वासन देतो की, सभापती जेव्हाही वेळ देतील तेव्हा आम्ही त्यांना हळ्या असलेल्या चर्चेत भाग घेण्यास तयार आहोत.' नंतर, विरोधी पक्षनेते राहुल गांधी यांनी माध्यमांना सांगितले की त्यांना सभागृहात बोलण्याची परवानगी नाही.

मतदार पुनरीक्षण कामाच्या मुद्द्यावर विरोधकांचा निषेध

पाटना : बिहार विधानसभेतील पावसाळी अधिवेशनाचा दुसरा दिवसही विरोधकांच्या गोंधळाळा बळी पडला. पहिल्या आणि दुसऱ्या सत्रात, मतदार पुनरीक्षण कामाच्या मुद्द्यावर विरोधकांनी जोरदार निषेध केला. जेवणाच्या सुट्टीनंतर सभागृहात आलेले विरोधी पक्षनेते तेजस्वी यादव यांनीही मतदार पुनरीक्षण कामाचा मुद्दा उपस्थित केला. ते म्हणाले की हा विषय बिहारच्या मतदारांशी संबंधित आहे. हा त्याच मतदारांसाठी आहे जे आम्हाला निवडून देतात आणि येथे पाठवतात. बिहार लोकशाहीची जननी आहे आणि येथे लोकशाही संपवण्याचे प्रयत्न केले जात आहेत, जे आम्ही होऊ देणार नाही. तेजस्वी यांनी विधानसभा अध्यक्षाना सांगितले की तुम्ही त्यांना

मतदारांनी निवडून द्या. सत्तेत असलेले लोकही त्यांना मतदारांनी निवडून द्या. निवडणूक आयोगाकडून केली जाणारी प्रक्रिया चुकीची आहे. म्हणून, सभागृहात मतदान पुनरीक्षण कामावर चर्चा व्हावी अशी आमची इच्छा आहे. कार्यकारिणीची बैठक बोलावण्यात यावी. बिहार विधानसभेत विशेषतः एसआयआरवर यावर चर्चा झाली पाहिजे. तेजस्वी यादव म्हणाले की, मी विधानसभेच्या अध्यक्षांना या गंभीर

विषयावर सभागृहात चर्चा करण्याची विनंती करतो. मी यासाठी मन्मथपणे विनंती करतो. ते म्हणाले की, हे विधेयक येत राहील, पण जर आपल्या मतदारांचे नाव वागळले तर या लोकशाहीचा अर्थ काय राहील? हे सभागृह लोकशाहीचे सर्वात मोठे मंदिर आहे आणि जर आपण त्यांच्यासाठी येथे चर्चा केली नाही तर या मंदिराचा अर्थ काय राहील? बिहार विधान मंडळातील मतदार पुनरीक्षण कामाच्या विरोधात इंडिया अलायन्सचे आमदार सतत निदर्शने करत आहेत. मंगळवारी दोन्ही सभागृहातील सर्व विरोधी नेते काळे कपडे घालून आले. त्यांनी एसआयआर मागे घेण्याची मागणी केली आणि मुख्यमंत्री नितीश कुमार यांच्या विरोधात घोषणाबाजी केली.

सर्वोच्च न्यायालय राष्ट्रपतींच्या 14 प्रश्नांवर विचार करेल

नवी दिल्ली : सर्वोच्च न्यायालयाच्या पाच न्यायाधीशांच्या खंडपीठाने मंगळवारी राष्ट्रपतींनी उपस्थित केलेल्या 14 प्रश्नांवर विचार करण्यास सहमती दर्शवली आहे. प्रत्यक्षात, राष्ट्रपती मुर्मू यांनी सर्वोच्च न्यायालयाच्या एका निर्णयावर हे प्रश्न उपस्थित केले होते, ज्यामध्ये सर्वोच्च न्यायालयाने राष्ट्रपती आणि राज्यपालांना विधेयक मंजूर करण्यासाठी वेळ मर्यादा निश्चित करण्यास सांगितले होते. मुख्य न्यायाधीश बीआर गवई, न्यायमूर्ती सूर्यकांत, न्यायमूर्ती विक्रम नाथ, न्यायमूर्ती पीएस नरसिंह आणि न्यायमूर्ती एस चांदुकर यांचा समावेश असलेले संविधान खंडपीठ ऑगस्टच्या मध्यापासून यावर सुनावणी सुरू करेल. संविधानाच्या कलम 143(1) मधील तरतुदीनुसार

राष्ट्रपती द्रौपदी मुर्मू यांनी संविधानाच्या कलम 143(1) अंतर्गत त्यांना दिलेल्या अधिकारांचा वापर करून सर्वोच्च न्यायालयाच्या निर्णयावर प्रश्नचिन्ह उपस्थित केले होते. संविधानाच्या कलम 143(1) मध्ये राष्ट्रपतींच्या सर्वोच्च न्यायालयाशी सल्लामसलत करण्याशी संबंधित आहे. त्यात म्हटले आहे की, 'जर राष्ट्रपतींना असे दिसून आले की कोणत्याही वेळी कायद्याचा किंवा वस्तुस्थितीचा कोणताही प्रश्न निर्माण झाला आहे किंवा उद्भवू शकतो, जो सार्वजनिक महत्त्वाचा आहे, तर त्यावर सर्वोच्च न्यायालयाचे मत मागितले जाऊ शकते, तर राष्ट्रपती तो प्रश्न सर्वोच्च न्यायालयाकडे पाठवू शकतात आणि न्यायालय सुनावणीनंतर राष्ट्रपतींना त्यावर आपले मत कळवू शकते.'

राजकीय पक्षांच्या ध्वजांमध्ये तिरंग्याचा वापर : याचिका सर्वोच्च न्यायालयाने फेटाळली

नवी दिल्ली : निवडणूक चिन्ह म्हणून राष्ट्रध्वजाशी साधर्म्य असलेल्या झेंड्यांचा वापर करणाऱ्या राजकीय पक्षांवर कारवाई करण्याची मागणी करणाऱ्या जनहित याचिकेवर सुनावणी करण्यास सर्वोच्च न्यायालयाने मंगळवारी नकार दिला. मुख्य न्यायाधीश बी.आर. गवई, न्यायमूर्ती के. विनोद चंद्रन आणि न्यायमूर्ती एन.के. अंजुरिया यांच्या खंडपीठाने संजय के. भीमशंकर थोबडे यांनी दाखल केलेल्या याचिकेवर सुनावणी करण्यास नकार दिला, जे न्यायालयात प्रत्यक्ष उपस्थित होते. याचिकेत म्हटले आहे की काही राजकीय पक्ष त्यांच्या

प्रचारात तिरंग्यासारखे झेंडे वापरत आहेत आणि अनेकदा अशोक चक्रांपेवजी पक्षाचे चिन्ह वापरतात. याचिकेत काँग्रेस, राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्ष (सरदरंद पक्ष) आणि अजित पवार यांच्या नेतृत्वाखालील राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्ष (एनसीपी) यांचाही विशेषतः उल्लेख करण्यात आला आहे. त्यात म्हटले आहे की हे राष्ट्रीय सन्मानाचा अपमान प्रतिबंधक कायदा, 1971 चे कधीपासून करत आहेत? स्वातंत्र्यापासून काही पक्ष असे करत आहेत. यासह, न्यायालयाने याचिका फेटाळून लावली.

CBI ला सर्वोच्च न्यायालयाने फटकारले

नवी दिल्ली : इंडियाबुल्स हाऊसिंग फायनान्स लिमिटेड विरुद्धच्या खटल्याच्या सुनावणीला हजर न राहिल्याबद्दल सर्वोच्च न्यायालयाने केंद्रीय अन्वेषण विभागाला (CBI) फटकारले आहे. 'आम्ही या वर्तनाचे कौतुक करणार नाही. एकदा आम्ही नोटीस देणार नाही. जेव्हा आता सन्मान कोर्टाला लिमिटेड म्हणून ओळखले जाते, यांच्या प्रवर्तकांनी निधीचा अपव्यय केल्याच्या गंभीर आरोपांची एसआयटीमार्फत न्यायालयाच्या देखरेखीखाली चौकशी करण्याच्या दिल्ली उच्च न्यायालयाच्या आदेशाला आव्हान देणाऱ्या याचिकेवर सर्वोच्च न्यायालयात सुनावणी सुरू होती. याचिकाकर्त्याकडून वकील प्रशांत भूषण यांनी असे म्हटले की, 'अंमलबजावणी संचालनालयाने (ईडी) म्हटले आहे की, कोणताही पूर्वनिर्णयित मुद्दा नसल्याने ते कारवाई करण्यास असमर्थ आहेत.

सीबीआय ला गुन्हा नोंदवण्याची विनंती करणारा अर्ज दाखल करण्यात आला होता.' न्यायमूर्ती सूर्यकांत यांच्या नेतृत्वाखालील खंडपीठाने असे निरीक्षण नोंदवले की, आरोपांच्या स्वरूपामुळे केंद्रीय संस्थांनी चौकशी आणि अहवाल सादर करणे आवश्यक आहे. 'हे आरोप फसवणुकीचे आहेत. निष्पक्षपणे, केंद्रीय संस्थांनी चौकशी करून अहवाल सादर करायला हवा होता,' असे न्यायालयाने म्हटले. यावेळी सीबीआय ला नोटीस बजावण्यात आल्याचे लक्षात येताच न्यायालयाने म्हटले की, 'त्यांच्या न्यायालयात येण्याची हिंमतही नाही?' यावेळी अतिरिक्त सॉलिसिटर जनरल यांनी एक आठवड्याचा वेळ मागितला, जो न्यायालयाने मंजूर केला. खंडपीठाने आठवण करून दिली की, सीबीआय ला कारवाई करण्यासाठी औपचारिक तक्रारदाराची आवश्यकता नाही. 'त्यांना आणखी कोणती माहिती हवी आहे? त्यांच्याकडे आधीच रेकॉर्ड आहेत', असे न्यायालयाने म्हटले. इंडियाबुल्सचे वकील मुकुल रोहतगी यांनी दाव्यांना विरोध केला की, कंपनी वर्षानुवर्षे अस्तित्वात आहे आणि तिच्याविरुद्ध एकही तक्रार आलेली नाही. या प्रकरणाची पुढील सुनावणी आता 30 जुलै रोजी होईल.

'उडत्या शवपेट्या' नावाने बदनाम झालेले मिग - 21 लढाऊ विमान निवृत्त होणार

नवी दिल्ली : गेल्या काही वर्षांमध्ये अनेक अपघातांमध्ये नाव आलेले MiG-21 हे भारतीय हवाई दलाचे लढाऊ विमान निवृत्त होत आहे. भारतीय हवाई दलाकडून यासंदर्भात माहिती देण्यात आली आहे. येत्या सप्टेंबर महिन्यात विशेष कार्यक्रमात या विमानाला अखेरचा निरोप दिला जाणार आहे. शेवटची काही वर्षे या फायटर जेटसाठी कमालीची आच्छातात्मक राहिली असली, तरी त्याआधी भारताच्या अनेक महत्त्वपूर्ण मोहिमांमध्ये मिग-21 नं मोलाची भूमिका बजावली आहे. यात 1965 च्या युद्धापासून आदी हल्लीच्या ऑपरेशन सिंदूरचादेखील समावेश आहे. 1962 साली मिग-21 विमाने भारताच्या हवाई

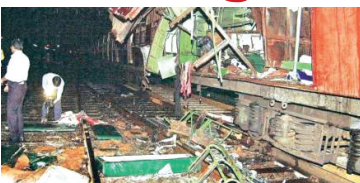

दलाच्या ताफ्यात सामील करण्यात आली. तेव्हापासून अनेक महत्त्वाच्या युद्धांमध्ये ही विमाने भारतीय हवाई दलाच्या मोहिमांचा प्रमुख भाग राहिली आहेत. यात 1965 व 1971 ची भारत-पाकिस्तान युद्धे, 1999 चे कारगिल युद्ध, 2019 चा बालाकोट एअर स्ट्राइक आणि ऑपरेशन सिंदूरमध्ये भारताने पाकिस्तानच्या हद्दीत व पाकव्यास

काश्मीरमध्ये राबवलेली हवाई मोहीम यांचा समावेश आहे. दरम्यान, मिग-21 लढाऊ विमानांमध्ये 1960 च्या दशकापासून आतापर्यंत अनेक तांत्रिक सुधारणा करण्यात आल्या आहेत. याआधीच ही विमाने निवृत्त केली जाणे अपेक्षित होते. मात्र, त्यांच्याजागी भारतीय हवाई दलाच्या ताफ्यात समाविष्ट होणारी भारतीय बनावटीची एलसीए तेजस एमकेव्हाए ही लढाऊ विमाने सज्ज होण्यास विवंब लागला. त्यामुळे पर्यायाने मिग-21 विमानांची निवृत्तीही लांबत गेली. अखेर आता या प्रकारातील शेवटच्या मिग-बायसन (MiG Bison) श्रेणीतील लढाऊ विमान सप्टेंबरमध्ये निवृत्त केले जाणार आहे.

7/11 मुंबई बॉम्बस्फोट निकालाला राज्य सरकार आव्हान देणार

12 आरोपींच्या सुटकेवर 24 जुलैला सुनावणी!

मुंबई : 2006 मध्ये मुंबईतल्या लोकल ट्रेनमध्ये साखळी बॉम्बस्फोट झाले. यातल्या 12 आरोपींना मुंबई उच्च न्यायालयाने सोडून देण्याचा निर्णय घेतला आहे. हा निकाल धक्कादायक असून महाराष्ट्र सरकार या निर्णयाला सर्वोच्च न्यायालयात आव्हान देणार असल्याचे मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी म्हटले होते. यानंतर आता मुंबई उच्च न्यायालयाच्या या निकालाला सर्वोच्च न्यायालयात आव्हान देण्यात आले आहे. या प्रकरणी आता पुढील सुनावणी 24 जुलै रोजी होणार आहे. मुंबईतील पश्चिम रेल्वेच्या उपनगरीय लोकल गाड्यांमध्ये 11 जुलै 2006 रोजी घडवण्यात आलेल्या साखळी बॉम्बस्फोटाशी संबंधित खटल्यातील सर्वच्या सर्व 12 आरोपींना सत्र न्यायालयाने सुनावलेली शिक्षा उच्च न्यायालयाने सोमवारी रद्द केली. या 12 पैकी पाच आरोपींना फाशीची शिक्षा, तर उर्वरित आरोपींना जन्मठेपेची

शिक्षा सुनावण्यात आली होती. न्यायालयाने या सर्व आरोपींबाबतच्या सत्र न्यायालयाच्या निकाल रद्द करून त्यांची तातडीने सुटका करण्याचे आदेश दिले. या निर्णयाला राज्य सरकारने सर्वोच्च न्यायालयात आव्हान दिलं आहे. त्यामुळे या प्रकरणी आता सर्वोच्च न्यायालय काय निर्णय घेणार हे पाहणे महत्त्वाचे असणार आहे. मुंबई उच्च न्यायालयाने ट्रेनमधील 2006 च्या साखळी स्फोटातील 12 आरोपींना मुक्त करण्याचा निर्णय सोमवारी दिला. यानंतर आता या निर्णयाला सर्वोच्च न्यायालयात आव्हान देण्यात आले आहे. या आरोपींपैकी कमाल अन्सारीचा 2021 मध्ये मृत्यू झाला. त्यानंतर उर्वरित आरोपींना सोडण्याचा निर्णय मुंबई उच्च न्यायालयाने दिला. मात्र या निर्णयाला आता राज्य सरकारने सर्वोच्च न्यायालयात आव्हान दिले आहे. साखळी स्फोट घडवण्यासाठी कोणत्या प्रकारच्या बॉम्बचा वापर केला गेला, याचीच माहिती तपास यंत्रणेने सादर केली नसल्याचे न्यायमूर्ती अनिल किलोर आणि न्यायमूर्ती श्याम चांडक यांच्या खंडपीठाने निकालात अधोरेखित केले. तसेच, स्फोटके, नकाशे आणि बंदुका हे पुरावे आरोप सिद्ध करण्यास पुरेसे नसल्याची टिपणीही न्यायालयाने केली.

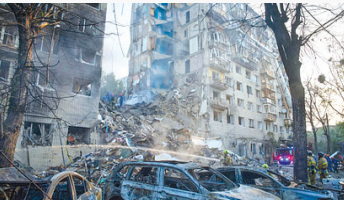
ऑस्ट्रेलिया संसदेचे कामकाज सुरू होताच गाझावर युद्ध सुरू

नवी दिल्ली : ऑस्ट्रेलियाची नवीन संसद अशा वेळी सुरू झाली जेव्हा देशाच्या आत आणि बाहेर अनेक मुद्दे चर्चेत आहेत. मंगळवारी संसदेचे अधिवेशन सुरू झाले तेव्हा शेकडो निदर्शक संसदेच्या इमारतीबाहेर जमले आणि त्यांनी गाझा युद्धावरून इस्त्रायलवर कठोर निबंध घालण्याची मागणी केली. संसदेच्या आत आणि बाहेर या मुद्द्यावर तीव्र प्रतिक्रिया दिसून आल्या. ऑस्ट्रेलियाने आधीच काही इस्त्रायली नेत्यांवर वैयक्तिक निबंध लादले आहेत, परंतु आता देशात व्यापक निबंधांची मागणी वाढत आहे. ऑस्ट्रेलियन संसदेचे नवीन अधिवेशन मंगळवारी सुरू झाले, ज्यामध्ये प्रधानमंत्री अँथनी अल्बानीज यांच्या नेतृत्वाखालील लेबर पार्टी प्रचंड बहुमताने परतली आहे. हे अधिवेशन पारंपारिकपणे औपचारिक असले तरी, गाझा संघर्षाचे प्रतिध्वनी संसद भवनातही ऐकू आले. संसदेबाहेर निदर्शने करणाऱ्या लोकांनी इस्त्रायलवर पूर्ण बंदी घालण्याची मागणी केली आणि 'गाझाला न्याय द्या' अशा घोषणा दिल्या.

अशांतता चर्चेपूर्वी रशियाचा युक्रेनवर ड्रेन हल्ला

नवी दिल्ली : रशिया-युक्रेन युद्धादरम्यान शांतता चर्चा मॉस्कोने पुन्हा एकदा युक्रेनच्या तीन शहरांवर ड्रेन हल्ले केले. या हल्ल्यात एका मुलाचा मृत्यू झाला. तर 24 जण जखमी झाले. हल्ल्यानंतर युक्रेनचे अध्यक्ष वोलोदिमिर झेलेन्स्की म्हणाले की रशियासोबत शांतता चर्चा होईल. परंतु या चर्चेत युद्ध संपवण्यासाठी कोणतीही प्रगती होण्याची फारशी आशा नाही. युक्रेनियन अधिकाऱ्यांनी सांगितले की, सोमवारी संध्याकाळी रशियाने ईशान्येकडील सुमी, दक्षिणेकडील ओडेसा आणि पूर्वेकडील क्रापाटोर्स्क या युक्रेनियन प्रदेशांवर हल्ला केला. क्रापाटोर्स्कमध्ये एका अपार्टमेंट इमारतीवर ग्लाइड बॉम्ब पडला, ज्यामुळे आग लागली, असे शहराचे लष्करी प्रशासन प्रमुख ओलेक्झांडर होचचारेन्को यांनी सांगितले. या हल्ल्यात एका मुलाचा मृत्यू झाला. तर पाच जण जखमी झाले. प्रादेशिक लष्करी प्रशासनाने सांगितले की, सुमी प्रदेशात अनेक हल्ले झाले. पुतिविल शहरातील एका पेट्रोल पंपावर ड्रेनने हल्ला केला, ज्यामध्ये पाच वर्षांच्या मुलासह चार जण जखमी झाले. दोन तासांपेक्षा कमी वेळात, त्याच ठिकाणी दुसऱ्या ड्रेनने हल्ला केला, ज्यामध्ये आणखी सात जण जखमी झाले.

गिलगिट-बाल्टिस्तानमध्ये ढगफुटीमुळे हाहाकार, चार पर्यटकांचा मृत्यू

श्रीनगर : पाकव्यास काश्मीरच्या गिलगिट-बाल्टिस्तान प्रदेशात निसर्गाचा प्रकोप दिसून आला. सोमवारी ढगफुटीनंतर अचानक आलेल्या पुरामुळे मोठी दुर्घटना घडली. या अपघातात आतापर्यंत किमान चार पर्यटकांचा मृत्यू झाला आहे. दोन जण जखमी झाले आहेत. त्याच वेळी 15 जण बेपत्ता झाले आहेत. ही घटना दिमार जिल्ह्यात घडली, जिथे पुराच्या जोरदार प्रवाहात आठ पर्यटकांची वाहने वाहून गेली. गिलगिट-बाल्टिस्तान सरकारचे प्रवक्तें फैजउल्लाह फारक यांनी सांगितले की, मृतांमध्ये एक महिला पंजाब प्रांतातील लोथरान येथील आहे. जखमींना जवळच्या रुग्णालयात दाखल करण्यात आले आहे. यामुळे वाहतुकीवर परिणाम झाला आहे. पुरामुळे बाबूसर महामार्ग बंद झाला आहे आणि परिसरात वीज आणि दळणवळण सेवा विस्कळीत झाल्या आहेत. स्थानिक लोकांच्या मदतीने अडकलेल्या शेकडो पर्यटकांना बाहेर काढण्यात आले आणि त्यांना ताल्लूरच्या ठिकाणी आश्रय देण्यात आला. तुम्हाला सांगतो की, या अचानक आलेल्या पुरामुळे शेतात, बागांमध्ये, घरांमध्ये आणि महत्त्वाच्या पायाभूत सुविधांचे मोठे नुकसान झाले आहे. प्रशासन मदत आणि बचाव कार्यात व्यस्त आहे, परंतु परिस्थिती अजूनही खूपच गंभीर आहे.

बहुजन सौरभ

बहुजनांच्या सामाजिक व सांस्कृतिक चळवळीचे मुखपत्र

78 व्या स्वातंत्र्य दिनाच्या निमित्त

आपल्या सदृच्छा व जाहिराती खालील पत्त्यावर पाठवाव्यात.

:: दैनिक बहुजन सौरभ कार्यालय ::

१/२, स्वराज कॉलनी, अजनी पोलिस स्टेशन जवळ, वंजारी नगर, पाण्याच्या टाकीजवळ, मेडीकल कॉलेज मागे, तुळडोजी महाराज पुतळा मार्ग, नागपूर-४४००२४

मेल -bahujansaurabh@gmail.com

संपर्क - 9421588901, 9422860648

बहुजन सौरभ

संपादकीय

‘टायमिंगची रणनीती’

उपराष्ट्रपती जगदीप धनकड यांनी नुकताच राजीनामा दिला, आणि त्यामुळे राजकीय वर्तुळात एकच खळबळ उडाली आहे. या समजुतीचे स्वरूप व वेळ पाहता, हे निरनिरं सहज किंवा वैयक्तिक पातळीवर घेतले गेले आहेत असे मानणे अशक्य आहे. हे नाट्य एक मोठ्या राजकीय डावपेचाचा भाग वाटते, ज्याचे परिणाम आगामी काळीस स्पष्ट होतील. राजकीयतेचे नाट्य असून उपराष्ट्रपती धनकड यांच्या निर्णयामागील राजकारण समजून घेणे गरजेचे आहे. राजीनाम्याची वेळ आणि पारवर्धनीय तत्वात घेता धनकड यांचा कार्यकाळ पूर्ण होण्यास अजून काही महिने बाकी असतानाच त्यांनी अचाकन राजीनामा दिला. ना कोणती प्रकृतीची तक्रार, ना कोणते भीमर कारण त्यांवर करण्यात आले. यामुळे राजकीय निरीक्षकांमध्ये अनेक शंका निर्माण झाल्या आहेत. संसदेचे पक्षासाठी अधिवेशन सुरू असताना, आणि विरोधकांनी केंद्र सरकारवर आक्रमक रणनीती स्वीकारलेली असताना, अशा वेळी उपराष्ट्रपतीचा राजीनामा ही एक 'टायमिंगीची रणनीती' असल्याचे भासते. धनकड हे नेहमीच भाजपच्या विचारसरणीशी अनुकूल राहिलेले. राज्यसभेचे अध्यक्ष म्हणून त्यांनी अनेकदा विरोधकांना कठोर भाषेत उत्तर दिले. त्यांनी घेतलेले निष्ण काही वेळ 'सरकारची बाजू उचलून धरलेले' वाटते. अशा व्यक्तीचा अचानक राजीनामा देणे, हे केवळ उच्चवर्गीय किंवा नसून भाजपच्या अंतर्गत राजकारणात मोठी हाताचाल असू शकण्याचे संकेत आहेत. कायस आहेत की, त्यांना एखाद्या मुख्यमंत्रीपदासाठी किंवा महत्वाच्या संवैधानिक पदासाठी वापरले जाण्याची शक्यता आहे. आगामी निवडणुकांच्या पार्श्वभूमीवर, धनकड यांचा जेव्हासमोरील चेहरा, विशेषतः आंबेडारी समाजात असलेला प्रभाव, भाजपला महत्वाचा वाटू शकतो. विरोधकांनी हा राजीनामा 'संविधानाच्या समानता हार' आणि संसदेचे म्हटले आहे. धनकड यांचा कार्यकाळ हा पक्षीन अधिका उपराष्ट्रपतींच्या संसदेच्या केंद्रात होता, असे मत अनेक विरोधी नेत्यांनी व्यक्त केले आहे. त्यांचे अध्यक्षपद हे 'सत्तेचे विस्तारक केंद्र' बनल्याचे विरोधक वावरात सांगत होते. त्यामुळे त्यांचा राजीनामा विरोधकांसाठी एक संधी आहे - राज्यसभेच्या कार्यपद्धतीवर नवे प्रश्न उपस्थित करण्याची आणि उपराष्ट्रपतींच्या भूमिका व कार्यावर जनचांच घडवून आणण्याची. धनकड यांचा राजीनामा म्हणजे एक प्रकारचा 'राजकीय शॉट इन द डार्म' आहे - सरकारकडून आपला अजेंडा पुढे नेण्यासाठी चाललेली रणनीती. सत्ताधाऱ्यांनी वाटून एक संदेश दिला आहे की, ते केवळ सत्तेतील अधिकारीच नाहीत, तर संविधानिक पदांवरील आपली गतीने मागेपुढे फिरवू शकतात. त्याचवेळी, विरोधकांनी ही एक संधी म्हणून पाहणे गरजेचे आहे - संवैधानिक संस्थांची विश्वासार्हता आणि स्वायत्तता यावर जनतेचे लक्ष वेधण्याची ही योग्य वेळ आहे. उपराष्ट्रपती धनकड यांचा राजीनामा हे केवळ एक वैयक्तिक किंवा औपचारिक प्रश्न नव्हे, तर राजकीय नाट्याची एक रंगतदार घडी आहे, जिथे पाटी स्वच्छ करून पुन्हा नवा खेळ मांडण्याचा प्रयत्न सुरू आहे. या खेळात सत्ताधाऱ्यांनी चाली टाकाल्या सुटवता केली आहे - आता विरोधकांची चाल काय असेल, हे पाहणे उत्सुकतेचे ठरेल. उपराष्ट्रपती जगदीप धनकड यांच्या अचानक राजीनाम्याच्या पार्श्वभूमीवर विरोधकांनी केवळ प्रतिक्रिया व्यक्त करून थांबण्याऐवजी ठोस रणनीती आखण्याची गरज आहे. देशातील लोकशाही, संसद व्यवस्थेची पत आणि संविधानिक संस्था यांच्यावर सत्ताधारी नेत असलेल्या आघाताना सदांदां विरोधकांची भूमिका केवळ प्रतिक्रिया देणारी नसून कृतीशील आणि जागरूक असली पाहिजे. खाली विरोधकांसाठी आवश्यक असलेल्या काही महत्वाच्या रणनीतींचे विश्लेषण केले आहे. धनकड यांचा राजीनामा संसदेच्या रणनीतीचा भाग आहे हे स्पष्ट असून, विरोधकांनी या घटनेच्या निमित्ताने उपराष्ट्रपती, राज्यसभा अध्यक्ष अशा संवैधानिक पदांवर पक्षीन व्यक्तींच्या नियुक्त्या हा मुद्दा जोरत उपस्थित करायला हवा. त्यांना प्रचारयार आहे - हे पद लोकशाहीच्या संरक्षणसाठी आहे की संसदेच्या वित्तासाठी? विरोधकांनी माध्यमभूत, सोशल मीडियावरून आणि जनसभांमधून लोकांमध्ये स्पष्ट संदेश द्यावा की, सत्ताधारी पक्ष संविधानाची पट्टी वापर पक्षीय हितासाठी करत आहे. जनतेला 'राजीनामा का दिला गेला, आणि नंतर काय होणार आहे' हे स्पष्ट आणि ठाम भाषेत समजावले पाहिजे. 'ईडिया' आघाडी किंवा इतर विरोधी आघाड्यांनी संसदेच्या विरोधात एकनिष्ठ मोर्चेबांधणी करणे अत्यावश्यक आहे. धनकड यांच्या राजीनाम्याच्या निमित्ताने एक संयुक्त संसद विरोधी कृती समिती' स्थापन करावी, जी अशा घटनेवर एकसंध प्रतिक्रिया देत आणि सरकारच्या कार्यावर सत्ताधारी लक्ष ठेवते. राज्यसभेत विरोधकांकडे अद्याप काही प्रमाणात ताकद आहे. आगामी उपराष्ट्रपती निवडणुकीच्या पार्श्वभूमीवर ते सामूहिक रणनीतीने, एकमताने उभेदार उभे राहून एक राजकीय संदेश देऊ शकतात. म्हणजेच सत्ताधाऱ्यांची खेळी 'निर्विवाद' ठरू देऊ नये. फक्त संसदेत वाटून उभे राहणे नाही; विरोधकांनी लोकशाहीचा प्रश्न हा लोकांचा प्रश्न आहे हे पटवून देणे आवश्यक आहे. विद्यापीठ, युवक संस्था, सामाजिक चळवळी यांना सोबत घेऊन संविधान बचाव मोर्चा पुन्हा प्रभावीपणे उभे करावी. धनकड यांचे राजीनामे हे सत्ताधाऱ्यांच्या अंगत समीकरणांचा भाग असण्याची शक्यता नाकारता येत नाही. विरोधकांनी याचा फायदा घेत, सत्ताधाऱ्यांमधील असंगठितता किंवा अंतर्गत संघर्षां ओळखून 'राजकीय खेळाचे फासे' आपल्या बाजूने फिरवण्याचा प्रयत्न करायला हवा. विरोधकांची संसदेची हा फरक म्हणजे स्पष्ट नेतृत्व, केवळ मोदीविरोधपुरत नाहीत मर्यादित राहिलेला अजेंडा उभे राहणे नाही. त्यांच्यापुढे एक लोकशाहीवादी, विकासाभिमुख, संविधानाभिमुख व जनत-केंद्रित किडन मांडण्याची वेळ आहे आहे. उपराष्ट्रपती धनकड यांच्या राजीनाम्याचे नाट्य केवळ राजकीय पंचप्रसंग नाही, तर एक संधी आहे - लोकशाहीच्या रक्षणासाठी न्याय लढण्याची. विरोधकांची चाल ही फक्त आरोप करण्याची नव्हे, तर पर्याय सादर करण्याची असली पाहिजे. ही लढाई 'कोणाच्या विरोधात' यापेक्षा कायसाठी आहे हे ठरवण्याची ही निर्णायक वेळ आहे. ■ ■ ■

म हाराष्ट्र हा नेहमीच संत तुकाराम यांच्यापासून छ. शिवराय व फुले - शाहू - आंबेडकर यांच्या विचार स्वातंत्र्याने प्रेरित झालेला महाराष्ट्र म्हणून ओळखला जातो. पण महाराष्ट्रीयन बहुजन नेत्यांनी कधीच या महापुरुषांच्या विचारसरणीनुसार बहुजनांचे राजकीय नेतृत्व केले नाही. उलट हिंदुत्ववाद्यांचा कळवणीला बसून आपले राजकीय नेतृत्व फुलवण्याचा नेहमीच प्रयत्न केला. यामुळे त्यांची राजकीय प्रस्थापित करणारी महाराष्ट्रत तयार झाली व महाराष्ट्रीयन जनता चापणीला जातीच्या राजकीय नेतृत्वाच्या दावणीला बांधली गेली. यामुळे पेशवाईचे प्रभावक व वाहक यांना या बहुजनांच्या नेत्यांना संपाळणे व खरेदी करणे अधिक सोपे पाले. हिंदूत्व हा संत तुकाराम, छ. शिवराय व फुले, शाहू, आंबेडकर यांच्या विचारांच्या विरुद्ध विचारसरणी आहे, हेच कधीच महाराष्ट्रीयन जनतेला व बहुजन नेत्यांना समजले नाही. पण जेव्हा सभसजले तेव्हा जनता बहुजन नेते तोपर्यंत तेच सभसभ्य याच पेशवाईच्या पालखीचे भोंवत व गुलाम झालेले होते. याला कारण ईडी, सीबीआय हे जरी असले तरी, तो पेशवाईचा फास होता हेच या बहुजन नेत्यांना समजले नाही. म्हणून तर सर्वत्र बहुजनांचे नेते आज पेशवाईच्या सत्तेचे राजकीय गुलाम होऊन बसलेले आहेत ते पेशवाईच्या कायद्याला व विषयकाला सहमती दर्शवून बहुजन जनतेच्या गळ्याभोवती पेशवाईचा फास आवळत आहे. म्हणून पदप्री दया पवार आपल्या कोडमारा या कवितेत म्हणतात,

*'शेड्याळी हात होता, तरी नाही हंबरडा
कुण्या जन्माची ही कैद
कुणी निर्मिला हा कोडवा.'*

पालघर जिल्ह्यातील अपरिचित बहरोट बुद्ध लेणी

महाराष्ट्र राज्यातील पालघर
जिल्ह्यातील, डहाणू
तालुक्यातील, विरार डहाणू
मार्गातील, डहाणू रोड मुंबई
उपनगरी रेल्वेच्या पश्चिम
मार्गावरील, शेवटचे स्थानक
असून उपनगरी सेवा येथे संपते.
डहाणू येथे काही लांब पट्टाच्या
रेल्वेगाड्या देखील थांबतात. या
रेल्वे स्टेशनपासून २० किमी
अंतरावर असलेलेल्या अस्वली
गावाच्या जवळील, अस्वली
धरणाचा जवळील बहरोट
(डहाणू) डोंगर, कपारीत आणिए
हिवीगार झाडांच्या, झुडूपीच्या
राना आड लपून, दवून राहिलेला
आपला ऐतिहासिक वारसा.

[illegible]

परिसर असल्यामुळे या तालुक्यातील आदिवासी पारंपरिक सण आणि उत्सव संस्कृती वारील चित्रकलेमुळे प्रसिद्ध आहे. या ठिकाणी चिक्लूला भौगोलिक मानांकन मिळाल्यामुळे येथील चिक्कू रत्नागिरी जिल्ह्यातील हापूस आंध्याप्रमाणे जगप्रसिद्ध आहेत. गुजरात राज्यातील संपन्न पासून 25 कि.मी. अंतरावर दक्षिणाला असून त्या बोर्डी गावापासून 8 किमी अंतरावर वसलेल्या आहेत. तसेच राष्ट्रीय महामार्ग 48 वरील तलासरी पासून 9 कि.मी. वर आहे. इ.स. 1393 साली मुहम्मद बिन तुगलक, अलाफ खान यांचा ज्ञान वारसा आक्रमण केल्यानंतर, मुस्लिम आक्रमणापासून बचाव करण्यासाठी त्यांनी या डोंगरात आणि लोहोमयेच्या अण्ण घेत 13 वर्षे लपून बसले होते. या काळात (1393 - 1405) 'इरानशाह ज्योत' बराडकडे हलविण्यात आला. त्या नंतर हा पवित्र अग्नि नवसारी, व्होस्ताड या ठिकाणी हलवण्यात आला होता. आजही, पवित्र जळत आहे आणि जगातल्या सर्मापित अग्नीचा सर्वात प्रतिष्ठित दर्ज दिला जातो.

बरोठे लेणीवर जयासाठी आपण वेस्टन लाइन रेल्वेने. डहणू ट्रेनेने डहणू रोड स्टेशन वर यावे, त्यानंतर रिकशा किंवा शेअरिंग, खाजगी वाहनाने अक्खला धरणा जवळ यावे. तिथून धरणाचा बांध आहे. त्यावरून सरल चालत धरणाचा डब्या बाजूला जावे. तिथून जेथे बांध संपतो. तिथून खाली उतरून डब्या बाजूला, डोंगरात खाली झुडपात पायवाट दिसते. ती चढून पुढे जावे. तसे येथे अनेक पायवाट आहेत. कुठून जावे हे समजणारा नाही. धरणाच्या बाजूची पायवाट योग्य आहे. या पायवाटेने गेल्यास 2 तास लागतात. तसेच पुढील पाय वाटेने गेल्यास 3 ते 4 तास लागतात. भरपूर पाणी घ्याऊन घुडणे, माती आणि दाट यांची खड्डा चढणीची पायवाट असे 5 डोंगर स्तर, वेडीवाड्या, दगडी, मातीची चढणीची पायवाटेणे जावे लागते. या पायवाटेत अण्णान जंगली भाजी, फळ पाहण्यास मिळतात. तसेच पंथी, जमीनवर वेगल्याच प्रकारचा लाल मृग या पाहण्यास मिळतात. मर्या एक पत्तर लावते. त्या पदे गेल्यास

अप्येच दगडी चौथरा बांधलेला दिसतो. या ठिकाणी पाषाण आहे त्याची स्थानिक पूजा करतात. स्थानिकांचा माहितीनुसार या चैतन्यावर इंग्रज काळीत खुर्चा होत्या. तसे पाहता या ठिकाणारून सर्वत्र नजर जाल्या. या अर्थी त्या काळी हे देहळणीची जागा असावी असे दिसते. या पायवाटेने पुढे गेल्यास दगडी बांधकाम पायऱ्यांचे अवशेष दिसतात. ते बरोट गवळे प्रवेश द्वार आहे. तिथून पुढे गेल्यावर काही अंतरानंतर दुसरे पठार लागते. या ठिकाणी खोलापट असे वर्तुळ आकारात मोठे जमिनीवर खुब्ब दिसते. पुढे खड्या चंदनाची पायवाट चढून गेल्यावर आपण डोंगराच्या, गड्याच्या मध्याजवळ पोहचतो. प्रथम डोंगराच्या कडेला खंदक खोदले जाताने तसे दिसतात. आपण पोहचतो या लेणीवर, पुरातत्व खात्याने लेणीला राष्ट्रीय स्मारक घोषित केले आहे. या ठिकाणी सध्या तलाकें बोर्ड लावलेला परगण्यात येतो. त्याचा उजव्या बाजूला दोन मोठे चौकोनी मोठ्या आकाराचे एकास एक लागून परगण्याचे टाक (पानपोंछे) दिसतात. त्याची पुढे थोडा सवट परिसर जमिनीवर दगडी लाट्या लावलेल्या दिसतात. बाजूला लोखंडी बॅरिकेट सुरक्षेच्या दृष्टीने लावलेले पायऱ्यास मिळतात. या ठिकाणी जमिनीत खंदक खोदला तसे लेणी खोदलेली दिसते. बोर्डचा उजव्या बाजूस अगून जमिनीवरून

वसण्यास सपाट दाडी बाक आहे.
 किनीनीपासून ऊंची साधारणपणे ३ फूट वर
 आहे. या ठिकाणी मुख्य भिन्नू बसत
 असते. या ठिकाणी आत
 ३५५७२४ भिंतीवर चित्र

काळवील दिसतात. तसेच चार लहान भिंती
 काढव केल्या आहेत. तसेच या ठिकाणी
 थायनिक येवून पूजा करतात. त्या ठिकाणी
 छोटें मातीचे पाण्याने भरलेले मडकें दिसते.
 तसेच भागा शेंदूर लावलेला दिसतो. हे
 भाग मंडप विहार आहे. पायऱ्यांच्या बाजूला
 छोटें विहार पाहण्यास मिळते. एक खांब
 आणि छोटो छिडका, पायऱ्यांच्या बाजूला
 आत राखी छिडका दिसतो. त्याचा वरील
 भागात खडकी दिसते. त्याचा भाग भग्न
 होवून तिथून आत दाढ आत पडलेले
 दिसतात. या लेणीवर पूर्वी पावसापासून
 रक्षक करण्यासाठी लाकडी छत्र होते. तिथे
 असलेल्या खोबणीवरून लक्षात येते. ते
 काळ्यापसर नष्ट झाले असवे किंवा केले
 नसले असवे. पुढील लेणी समोरील भाग
 असता आहे. त्यावर लेणी आणि पानगोंडी
 आहेत. मुख्य लेणीचा पुढे दुसरी लेणी
 किनीनीत दादाड खंदक यरुपात कोरली
 आहे. डब्या बाजूने आत जाण्यास दाडी
 पायऱ्यां आहे. समोरील भाग मोकळा आहे.
 दाढात लेणी कोरली आहे. मध्ये एक
 चौकोनी खांब आहे. त्याचा वरील भाग
 मोकळा आणि खालील भाग जाड

स्वरूपात आहे. खांबासमोर दगडी भिंत आहे. पुढे तिसरी लेणी दगडात जमिनीच्या आत कोरली आहे. आत समोर मोकळ भाग आहे. दगडाच्या आत लेणी कोरली आहे. मध्ये चौकोनी खांब आहे. ही लेणी पाण्याने बहरलेली आहे. त्या पुढे ४ नं. लेणी आहे. ती आतमध्ये अर्धवट कोरलेली गुहा सदृश्य जागा दिसते. त्याला लागूनच पाण्याची टाकी लेणी पाठी आहे. या ७ लेण्यांचा समूह असून, पुरातत्व खाते यांनी बोर्ड लावला आहे. तिथून सुरवात होते. प्रथम २ पाण पोंडि पुढे ४ लेण्या शेवटी १ पाण पोंडि, असा लेणी आणि पाण पोंडि मिळून समूह आहे. या लेणीमध्ये समष्ट पृष्ठभाग आहे. या लेणी समूहाला तडे गेले आहेत. तसेच लेणी समोर आपणास खोण पाहण्यास मिळतात. निरिक्षणाखून असे दिसते. लेणीवर पाषाणपाषाण संरक्षण होण्यासाठी लाकडी छत होते. काळानुसार नष्ट झाले आहेत. या लेणी डोंगराच्या कडेला असल्यामुळे तसेच ४ ते ७ लेणी समूह हा एक बाजूने घसरता स्तोप असलेल्या दगडावर आहे. वरती जास्त उंच खडक नसल्यामुळे ज्या प्रकारे जमिनीवर लेणी असते. त्याप्रमाणे जमिनीच्या आतमध्ये खंदक स्वरूपात कोरण्यात आल्या आहेत. लेणीचे खांबापासून आतील भाग हा दगडात कोरला आहे. त्यांना दगडी छत आहे. बाहेरील भाग मोकळ आहे. ज्याप्रकारे जमिनीवर लेणी असते, त्याप्रकारे या लेणी जमिनीच्या आत खंदक स्वरूपात, दगडात कोरण्यात आल्या आहेत. या लेणीवर तसेच परिसरात स्थानिक आदिवासी समाजाने निर्माण देवतांची स्थापना केली आहे. लेणीवर सराव भाग आहे. त्या ठिकाणी आपणास दगडावर वारली चित्र रेखाटलेली पाहण्यास मिळतात. जून महिन्यात या ठिकाणी जत्रा भरते, निर्माण देवता, पाऊस यांच्यासाठी अशी माहिती स्थानिकांकडून मिळते. या लेणीची दुरावस्था झाली आहे. पुरातत्व खात्याने लक्ष देवून या ठिकाणी लेणीवर छत निर्माण करणे पाहिजे. पाषाणयुगातील लेणीमध्ये पाणी जमा होणार नाही. लेणी सुरक्षित राहतील याची काळजी घेणे गरजेचे आहे. लेणीची दगडाजुळी केली पाहिजे. हा पेंतसिंधूत वारसा जपून पाहिजे. या लेणीवर पारशी /झोराश्रियन यांनी आश्रय घेतला असल्यामुळे ही पारशी गुहा मंदिर बोलत असले तरी ही बौद्ध लेणी आहे.

अ धिधम्मावर प्रकाश टाकणारी
मुख्यतः सात पुस्तके आहेत ती
अशी

१) धम्मसंगीनी :- यात पाप, पुण्य आणि
अव्याकृत म्हणजे पापही न व पुण्यही नाही.
यावर तीन व दोन प्रकारांनी खुलासा केला
आहे. २) विभंगपरकण :- स्कंद विभाग
इत्यादी. याचे १८ विभाग आहेत. ३) धातु
कथापरकण :- संग्रह, असंग्रह इत्यादी. याचे
१४ विभाग आहेत. ४) पुमालपञ्चति :- स्कंध
प्रसंगि, आसत्तव प्रसंगि इत्यादी. याचे ६ विभाग
आहेत. ५) कथा वल्लुपरकण :- सप्तशत
पात्रां आणि विक्कात पात्रांे सुते अशा एक
हजार सुत्तांचा यांत संग्रह आहे. ६)
यमकपरकण :- मूळ यमक, स्कंध यमक
इत्यादी. यात १० विभाग आहेत. ७)
पट्ठनूपकण :- हेतू प्रत्यय इत्यादी. यात २४
प्रकरणे आहेत.

या साहचर्ये मांमोमठ्या ग्रंथाचा श्रमणेर नागसेनाचे अभ्यास केल्यानंतर नागसेना आपल्या उपाध्यायाच्या म्हणाला, 'भते, सध्या एवढेच पुरेसे आहे. एवढ्या अभ्यासानेच मी आपणास सर्व काही विवरण सांगू शकेन.' अन्तर नागसेन कोरिस्थत अहंता समोर जाऊन उपस्थित झाला व त्यांना विनम्रपूर्वक म्हणाला, 'भते, मी आपल्या समोर सर्व अभिधम्म पिटकाचे विस्ताराने विश्लेषण करू इच्छितो. कुशलधम्म आणि अय्याकृत धम्म अशा तीन विभागात मी अभिधम्माली छन्ननी कावयाचे ठरविले आहे.' 'ठिक आहे, नागसेना आपण अग्रिधम्माचे विश्लेषण करून सांगते.' तेव्हा नागसेना सातही ग्रंथंवर विस्तृत प्रवचनाद्वारे सात महिन्यात पूर्ण विवेचन करून सांगितले.

नागसेनाचा अपराध व त्यासाठी दंड-
विधान :- आता नागसेनाच्या वयाला वीस

वर्षे पूर्ण झाली होती,
तेव्हा रक्षित जलजच्या
नासनेनाला उपसंपदा दिली.
आता नागनेने भिक्षु झाले. राख
संपत्ती आता दुसऱ्या दिवशीस
सकाळी चिचुर पंधिधान करून
नागसेनांने हाती आपले
भिक्षुपात्र घेतले व गुरूस्वरु
वर्तमाने रक्षित करवासावासा
गावात गेले. म्हणजे ते जात
असता नागसेनाच्या मनात
असे विचार आले की, 'माझे
उपाध्याय अदगीच
तिस्सकाणेच व मूर्ख आहोत.
भगवान बुद्धाच्या मुखातून
ज्ञानोपदेश बाजूला ठेवून त्या
अभिधमन शक्तिवाला व
व अपरिपक्वतेच लग्न होय.
स्थवीर ध्यान बळच्या शक्ति
मनाचा येथे वेत चालले होते
नागसेनाच्या मनातील विचार
नागसेनाकडे फिकट दमणले.

मी सत्यगाथा

मनाने तू
करीत आ
असे विचार
शोभण्यासार
परंतु तुझ्या
नाही.' मा
दुसऱ्याच्या
विचार आपल
समजू शकत
आश्चर्याका

स राजूत
द्वाचार्य)
82383330

आहे. याची जाणीव भिक्षु न
खरोखरच माझे आचार्य मा
आता आपण त्यांची क्षमा म
असे त्यास मनोमन वाटू ला
'भंते, मला क्षमा करा. यापुढे च
असा विचार करणार नाही.'

सासेनाचा जन्म

ज स्वर्गो, म्हणाला
 'नागसेन, एवढेच
 समजोवर मी तुला
 क्षमा करू शकत नाही
 त्यासाठी एक, सांगत ना
 आहे. महत्प्रसंग असं ना
 आहे. तेथे मिथिल ना
 राजा राज्य करतो.
 भिषगुसंयान अनेक कोड्या
 दणगरां कूट प्रेम विचारा
 त्यांना तंतु कातो व खा
 साहयसंग लावतो. ते
 सांगत नगरात जाऊन मिथि
 राजाशी भेट दे व युकीवादी
 त्याचा पणपत्र कहेन अ
 त, प्रत्युत तो कधी कोणास हीन
 नही राजा क्षमा करीन
 लिलिंद राजा क्षमा कर, पण समज
 रं गजानी एवत्र येउन म
 तरांती सांगे व त्यांना प्र
 लिलिंद सांगे व त्यांना म
 पण मला क्षमा करा.' 'ठी
 क्षमा करीत आहे.' 'पण भ
 पावसाळय सुरू होईल. तेव
 मंतिन मी तो कोठे घालवय
 ये वतनीय विवारात महाव्यथ
 तू त्यांचेकडे जा आ
 तू त्यांच्या चरपावत नि
 न सांग की, माझे उपाध्या
 वर नमस्करत होऊन पंचा
 त्याचिचापुस निरो
 यथोचित, सुखी व हसि
 त्यांची प्रार्थना आहे.
 तीन महिने मी आपल्ल
 घालवले म्हणून त्यांनी म
 पाठविले आहे.' 'तुझ
 पावेने' म्हून नाचत विचारले
 व माझ्या उपाध्यानांच माही

कमपः

12 बीच्या परीक्षेनंतर करिअर निवडणे हा विद्यार्थ्यांसाठी महत्त्वाचा टप्पा आहे. अभियांत्रिकी हे तंत्रज्ञान, नवनीतिमीत आणि समस्या सोडवण्याची आवड असणाऱ्यांसाठी लोकप्रिय क्षेत्र आहे. हा लेख अभियांत्रिकीच्या संधी, आवश्यकता आणि गरजेत मार्गाचा आढवला येतो.

अभियांत्रिकी म्हणजे काय आणि ती का महत्त्वाची?

अभियांत्रिकी ही विज्ञान, गणित आणि संरचनाशास्त्रांचे एक समन्वय करून मानवी गरजा पूर्ण करण्यासाठी उपाय, यंत्रणा आणि संरचना तयार करण्याची प्रक्रिया आहे. अभियंते वास्तविक जगातील आव्हानांना तांत्रिक उपाय देतात, मग ते पूल बांधणे असो, स्मार्टफोन विकसित करणे असो किंवा अंतराळ संशोधन असो. अभियांत्रिकी ही विज्ञान आणि गणिताच्या तत्वांचा उपयोग करून मानवी गरजा पूर्ण करण्यासाठी उपाय, यंत्रणा, संरचना आणि प्रणाली तयारी रचना, निर्मिती आणि देखभाल करण्याची प्रक्रिया आहे. अभियंत्यांना "समस्या सोडवणे" म्हणून ओळखले जाते, कारण ते वास्तविक जगातील आव्हानांना तांत्रिक उपाय प्रदान करतात. मग तो रस्त्यांचा आणि पुरालांचा विकास असो, स्मार्टफोनेची निर्मिती असो, किंवा अंतराळ संशोधन असो, अभियांत्रिकी प्रत्येक क्षेत्रात आपली छाप सोडते.

अभियांत्रिकीचे महत्त्व खालीलप्रमाणे आहे :-

1. नवनीतिमीत :- स्मार्टफोन, इंटरनेट, कृत्रिम बुद्धिमत्ता आणि नवीकरणीय ऊर्जा यासारख्या तंत्रज्ञानाचा विकास.
2. पायाभूत सुविधा :- रस्ते, पूल, इमारती आणि वीज यासारख्या सुविधांचे बांधकाम. 3. पर्यावरण संरक्षण :- प्रदूषण नियंत्रण आणि टिकाऊ उपायांचा विकास. 4. आर्थिक वाढ :- उद्योग आणि सेवागार संधींना चालना. 5. जीवनमान सुधारणे :- वैद्यकीय उपकरणे, स्वच्छ पाणी आणि सुरक्षित वाहतूक.

अभियांत्रिकी का निवडावी?

विविध संधी :- संगणक विज्ञान, यांत्रिक, रसायन, विद्युत आणि रासायनिक अभियांत्रिकी यासारख्या शाखा. उच्च मार्गदर्श :- तंत्रज्ञान आणि पायाभूत सुविधा क्षेत्रात अभियांत्रिकीची गरज. चांगला पगार :- तांत्रिक आणि व्यवस्थापकीय भूमिकांमध्ये वाढीच्या संधी. प्रभावी कार्य :- जागतिक आव्हानांवर उपाय शोधणे. लोकप्रिय अभियांत्रिकी शाखा :- संगणक विज्ञान अभियांत्रिकी (CSE) :-

12 वी नंतर... अभियांत्रिकी!!!

शोपरवेअर डेखलपमेंट, कृत्रिम बुद्धिमान, डेटा सायन्स आणि सामग्र्यसुरक्षा यावर लक्ष केंद्रित करते. कोडिंग आणि आणविक संरचना रस असणाऱ्यांसाठी आदर्श.

यांत्रिक अभियांत्रिकी (Mechanical Engineering) :-

इंजिन आणि यंत्रसामग्री यासारख्या यांत्रिक प्रणालींचा तपासना आणि उत्पादन यांचा समावेश आहे. भौतिक प्रणालींसह काम करण्यात रस असणाऱ्यांसाठी योग्य.

स्थायरूप अभियांत्रिकी (Civil Engineering) :-

रेल्वे, पूल आणि इमारती यासारख्या पक्क्यात सुविधांच्या विकाससावर केंद्रित आहे. शहरी नियोजन आणि बांधकामात उसाह असणाऱ्यांसाठी उत्तम

विद्युत् अभियांत्रिकी (Electrical Engineering) :-

विद्युत् प्रणाली, सर्किट्स आणि नवीकरणीय ऊर्जा तंत्रज्ञानाशी संबंधित आहे. ऊर्जा आणि नवनविर्तिमध्ये रस असणाऱ्यांसाठी उत्तम.

रासायनिक अभियांत्रिकी (Chemical Engineering) :-

रासायनशास्त्र आणि अभियांत्रिकी यांचा समन्वय करून रासायने, इंधने आणि औषधे यांच्या उत्पादन प्रक्रियांचा विकास करते.

एरोस्पेस अभियांत्रिकी (Aerospace Engineering) :-

विमान आणि अंतराळ यान यांच्या डिझाइनवर लक्ष केंद्रित करते, जे विमान आणि अंतराळ संशोधनात रस असणाऱ्यांसाठी आकर्षक आहे. कृत्रिम बुद्धिमान, एरोनॉटिक्स, बायोटेक्नॉलॉजी आणि पर्यावरण अभियांत्रिकी यासारख्या उदयोन्मुख क्षेत्रे देखील आयुक्तिक उद्योगांमध्ये महत्त्व प्राप्त करत आहेत. शीर्ष अभियांत्रिकी महाविद्यालय

भाषाततत :

BITS, बॉम्बे, दिल्ली, मद्रास. NITS :- त्रिची, वॉंगल, छान्डीपुर :- BITS पिलानी, VII वेल्हेर, नागाजुना निगमिट्यूट ऑफ इंजिनियरिंग, टेक्नोलॉजिस्ट अँड सर्व्हिसमेण्ट, नागपूर (नागपूर)

विद्यापीठे :- राष्ट्रस्तृत तुकोडेजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, अण्णा विद्यापीठ.

संदेशतत :

USA :- MIT, स्टॅनफोर्ड, UK :- इंपिरियल कॉलेज लंडन.

इतर :- NUS (सिंगापुर), ETH झ्युरिक.
अभियांत्रिकीनंतरच्या संशोधना
1. नोकरी :-
IT :- Google, Microsoft मध्ये सॉफ्टवेअर डेव्हलपर,
AI अभियंता. यांत्रिक/स्थापत्य :- Tata Motors, L&T
मध्ये डिझायनर, प्रकल्प व्यवस्थापक. सरकारी :-
GATE द्वारे PSU (BHEL, ONGC) किंवा UPSC
ESE द्वारे रेल्वे, CPWD मध्ये नोकऱ्या
2. उच्च शिक्षण :-
M.Tech/MS: GATE, GRE द्वारे IITS, MIT मध्ये
प्रवेश. MBA: CAT द्वारे IIMS मध्ये प्रवेश.
3. संशोधन :- ISRO, DRDO मध्ये R&D.
4. उद्योजकता :- स्टार्टअप इंडिया योजनेद्वारे स्वतःचा
व्यवसाय.
5. पर्यायी मार्ग डेटा सायन्स, I/UX डिझायनिंग, शिक्षण
सरकारी योजना
शिक्षणवृत्ती :- AICTE प्रगती (मुलांसाठी), सक्षम
(दिव्यांगांसाठी), IOCL शिक्षणवृत्ती
संशोधन :- AICTE पोस्ट-डॉक्टरल फेलोशिप,
AURA, कौशल्य विकास :- PMKVY, KARMA,
उद्योजकता :- स्टार्टअप इंडिया, स्टँड-अप इंडिया.
नोकरी :- GATE द्वारे PSU, UPSC IES, MPSC
अभियांत्रिकी सेवा.
प्रख्यात अभियंते
भारत :- मोक्षगुंडम विश्वेश्वरैया, ए.पी.जे. अब्दुल कलाम,
सुंदर पिचाई. जागतिक :- इल्हान मस्क, निकोला टेस्ला,
एडव्हिन लक्लेसे. शुभांशु शुक्ला संगणक विज्ञान अभियंता
आणि ISRO च्या एक्सपसिम मिशन 4 मध्ये अंतराळ
यात्री. अभियांत्रिकी हे गतिमान क्षेत्र आहे जे तांत्रिक
कौशल्ये, सर्जनशीलता आणि जागतिक आव्हानांचे
निराकरण एकत्र करते. योग्य शाळा, शिक्षण आणि
सरकारी योजनांचा लाभ घेवून विद्यार्थी यशस्वी करीअर
घडवू शकतात. ■ ■

प्रा. चाली फुलझोले,
मो. 9405147215,
प्लॉट ऑफ इंजिनीरिंग,
मॅनॅजमेण्ट, नागपूर.

भारताच्या स्वतंत्र संशामामध्ये अनेक ज्ञात/अज्ञात क्रांतिकारकांनी आपल्या प्राणांची आहुती दिली व आपले संपूर्ण जीवन देशासाठी समर्पित केले.यामध्ये प्रामुख्याने क्रांतिकारक चंद्रशेखर आझाद यांचे नाव मोठ्या अभिमानाने आजही घेतले जाते. त्याचप्रमाणे अल्पवयात देशासाठी लढा उभारणारे महान क्रांतिकारक म्हणून चंद्रशेखर आझाद यांची ख्याती आहे.

चंद्रशेखर आझाद यांचा जन्म 23 जुलै 1906 ला मध्यप्रदेशातील झाबुआ (अलि राजपूर) जिल्ह्यातील भावरा या गावी झाला. जन्मतःच त्यांच्या हृदयात क्रांतिची जोत लखलखत होती. त्यांचे प्राथमिक शिक्षण भावरा या गावात झाले. परंतु आईच्या इच्छेनुसार ते वाराणसी येथील संस्कृत पाठशालेत शिकत असतांना सुद्धा त्यांच्यात क्रांतीची ज्वाला धक्कत होती. चंद्रशेखर आझाद यांचे बालपण भिन्न जमातीच्या वस्तीत गेले त्यामुळे ते धनुष्य बाण उत्तम गीतीने चालवत म्हणजेच त्यांच्यात बालपणापासून लढवय्य व क्रांतिकारक वृत्ती होती. 13 एप्रिल 1919 रोजी झालेल्या जालियनवाला बाग हत्याकांड घटनेचा चंद्रशेखर आझाद यांच्या मनावर चांगलाच परिणाम झाला. त्यानंतर चंद्रशेखर आझाद 1920 मध्ये महात्मा गांधी यांच्या नेतृत्वाखालील असहकार चळवळीचा एक भाग बनले आणि व्रतया 15 व्या वर्षी त्यांना अटकही झाली.अशा परिस्थितीत क्रान्ति न्यायालयाने या छोट्याशा मुलाला 12 फटक्यांची अमानुष शिक्षा दिली. चंद्रशेखर आझाद यांचे मुळ नाव चंद्रशेखर सीताराम तिवारी होते. परंतु बालवयातील अमानुष शिक्षा पाहता ब्रिटिश न्यायालयात नाव नोंदवितांना आपले आडनाव आझाद असल्याचे नोंदविले. तेव्हापासून संपूर्ण हिंदुस्थानात चंद्रशेखर आझाद नावाने ओळखले जाऊ लागले. फटक्यांनी आझादांच्या मनात क्षोभ वाढून तळमणायची

महान क्रांतिकारक चंद्रशेखर आझाद

आग मस्तकात गेली आणि त्याच क्षणी त्यांचा अहिंसेवरील विश्वास उडाला व क्रांतीची ज्वाला प्रगट झाली आणि क्रांतिकारक झाले. आझाद यांचा क्रांतीकारी हेतू पहाता 1922 साली महात्मा गांधींनी आझाद यांना असहकार चळवळीतून काढून टाकले. त्याचे आझाद यांना खूप वाईट वाटले. अशा परिस्थितीत त्यांनी गुलामगिरीत असलेल्या भारताला स्वातंत्र्य करण्याची शपथ घेतली. पुढे त्यांची भेट हिंदुस्थान रिपब्लिकन असोसिएशनचे संस्थापक राम प्रसाद बिस्मिल यांच्याशी झाली व क्रांतीची ज्योत आणखी प्रज्वलित झाली. क्रांतीची ज्वाला संपूर्ण भारतात पसरविण्याच्या दृष्टीने मातृभूमीच्या रक्षणार्थ अनेकांना अंंदोलनात सहभागी होण्यास प्रेरित केले. इंग्रजांना आर्थिक दृष्ट्या कमजोर करण्याच्या हेतूने व क्रांतिकारकांची भिती इंग्रजमध्ये निर्माण व्हावी या उद्देशाने आझाद यांनी आपल्या बळखर काकोरी ट्रेन लुटली आणि व्हाइसरॉयच्या ट्रेलात उडविण्याचा देखील प्रयत्न केला. इंग्रजांच्या असेम्ब्लीत बॉम्ब फोडण्याच्या घटनेत चंद्रशेखर आझाद यांनी भागसिंग यांना पुणेपूर मदत केली. चंद्रशेखर आझाद हे भगतसिंग यांचे मुख्य शल्यार्थन होते. भगतसिंग यांना अटक झाल्यानंतर त्यांना सोडविण्यासाठी देखील आझाद यांनी भरपूर प्रयत्न केलेत. अशा परिस्थितीत इंग्रजांना नेहमी प्रमाणे चकमक देतच होते. दिनांक 27 फेब्रुवारी 1931 रोजी अलाहाबाद मधील अल्फ्रेड पार्क येथे राजगुरू हे जेलमध्ये असतांना त्यांच्या आईला आर्थिक मदत व्हावी यासाठी ते एका क्रांतिकारक सहकाऱ्याला भेटण्यासाठी गेले असता, एका अज्ञात खबऱ्याने इंग्रजांना चंद्रशेखर आझाद असल्याची वार्ता दिली आणि मोठा घात झाला.इंग्रजांना

वार्ता मिळताच मैदानाला वेढा घातला. अशा परिस्थितीत चंद्रशेखर आझाद व इंग्रज सैन्य यांच्यात मोठा गोळीबार झाला.अशावेळी आझाद यांनी तीन इंग्रजांना धाराशाही केले. आपल्या जवळच्या गोळ्या संपत आहे हे त्यांच्या लक्षात आले.अशा परिस्थितीत त्यांना इंग्रजांच्या हातून मरने पसंत नव्हते शेवटच्या गोळीने स्वतःला मारून घेतले आणि क्रांतिकारक चंद्रशेखर आझाद देशांच्या स्वतंत्र लढ्यासाठी शहीद झाले. भारत स्वतंत्र होण्यासाठी ज्यांनी कशाचीही पर्वा न करता आपल्या प्राणांची आहुती दिली अशांमध्ये आघाडीवर घेतले जाणारे नाव म्हणजे क्रांतिकारक चंद्रशेखर आझाद. त्यामुळे भारतीय स्वातंत्र्य संग्रामात अनेक ज्ञात/अज्ञात क्रांतिकारकांनी आपल्या प्राणांची आहुती दिली व देश स्वतंत्र झाला. त्यामुळे त्यांच्या बलिदानाची पावती आजच्या राजकीय पुढाऱ्यांनी देणे गरजेचे आहे. देशातील राजकीय पुढाऱ्यांनी लक्षात ठेवले पाहिजे की देश स्वतंत्र करण्यासाठी क्रांतिकारकांनी घरदार सोडून, घरांवर तुळशीपत्र ठेवून, आपला परिवार सोडून आणि आपल्या जीवाची पर्वा न करता आपल्या प्राणांची आहुती दिली. त्यांची पुर्तता करण्याचे काम आज राजकीय पुढाऱ्यांचे आहे. कारण देशातील जनता

दुमत नाही. परंतु मुत्तभर राजकीय पुढाऱ्यांनी (आजी-माजी आमदार - खासदार, मंत्री, लोकप्रतिनिधी) देशाच्या करोडोंच्या संपत्तीवर आपली पकड मजबूत ठेवली आहे. यामुळे हा पैसा 140 कोटी जनतेपर्यंत पोहचत नाही. यामुळे आर्थिक

उत्ताढल खोळंबत आहे व यातूनच देशात अनेक नवीन-नवीन समस्या निर्माण होताना दिसतात व याचा फटका सरळ सर्वसामान्य, शेतकरी व गरीब लोकांना भोगावा लागत आहे. त्यामुळे दिवसेंदिवस गरीब ह्य गरीब होत आहे तर श्रीमंत हा दिवसेंदिवस श्रीमंत होत आहे ही स्वतंत्र भारताची शोकांतिका म्हणावी लागेल. त्यामुळे राजकीय पुढाऱ्यांना माझी विनंती आहे की क्रांतिकारकांनी आपले बलिदान दिले, आपल्याला स्वातंत्र्य मिळवून दिले त्याचा फायदा शेतकरी, गरीब व सर्वसामान्यांना व्हावा या उद्देशाने कार्य केले पाहिजे. त्याचबरोबर राजकीय पुढाऱ्यांनी वाममार्गाने कमविलेली संपूर्ण संपत्ती सरकारी तिजोरीत जमा करून देशाच्या व सर्वसामान्यांच्या विकासासाठी हातभार लावला पाहिजे. तेव्हाच राजकीय पुढाऱ्यांकडून क्रांतिकारक चंद्रशेखर आझाद यांना जयंतीनिमित्त खरी श्रद्धांजली उरेल. त्याचप्रमाणे देशात वाढते प्रदुषण पहाता क्रांतिकारक चंद्रशेखर आझाद यांच्या जयंतीचे औचित्य साधून मोठ्या प्रमाणात वृक्षारोपण व्हायला हवेत. यामुळे संपूर्ण देशात वातावरण प्रफुल्लित राहील व ऑक्सिजनची मात्रा वाढेल आणि मुख्यत्वेकरून या दिवशी केलेले वृक्षारोपण अनेक काळपर्यंत आपल्याला ग्यात राहिल व प्रत्येक झाडाच्या पानात, फुलात, फळ्यात व मूळ्यांमध्ये आपल्याला क्रांतिकारक चंद्रशेखर आझाद यांची क्रांतीची ज्वाला धक्कतनांना दिसेल. क्रांतिकारक चंद्रशेखर आझाद यांना कोटी-कोटी प्रणाम. ■■

पारख	अनंतायन
त्यांचा घटस्फोट झाला.	 अं.अ. अनंत खेळकर मो. 9370061677
नातेवाईकांनी कारण विचारले तेव्हा तो म्हणाला 'आयुष्यात जोडोदाराची निवड जर चुकली तर पुढे संसाराची सर्व गिऱ्याते चुकतच जातात. तिच्या मनातही हाच विचार आला असावा. म्हणून मी अधिक काही न ताणता तिला तिच्या मर्जीने जगता यावे म्हणून वाट मोकळी करून दिली.	
संसारत हिरे, माणकांची पारख करणाऱ्या रत्नपारख्यांची नव्हे तर काळजातील भावना पारखणारी व्यक्ती ही अधिक महत्त्वाची असते. ज्या व्यक्तीला तुमचे मूल्य कळतच नाही त्याला समजून सांगणे म्हणजे स्वतःचेच अवमूल्यन करणे आहे.	
आयुष्याची नव्याने सुरुवात करण्यासाठी बरेचदा केवळ पाने पालटून चालत नाही तर कधी-कधी पुस्तकालाच बदलावे लागते. कुणाला काही दोष देण्यात मुळीच अर्थ नाही. जे व्हायचे ते होणार हे नक्की.	
शेवटी आपल्या हाती काहीच नाही जिवनात फाटके असो वा तुटके एकवेळ काहीही रावता येते पण मतभेद अन् कलहटय्या कापडाला ना शिवता येते, ना धिगळ लावता येते, ना तुरुपाई किंवा रफू करता येतो. ■■	बहुजन सौरभ

वाचकांचे विचारपिठ

बहुजन सौरभ

नाशकाचा अदमास

आम्ही मराठी ऐकूणा शिकलो, हिंदी पाहून शिकलो (विघट्ट) व इंग्रजी पिऊन शिकलो. उर्दू जगून ऐकूणा व नगरी लिपीत वाचून शिकलो. नागपरी खेळून शिकलो, वस्ती मिमळून शिकलो, झाडीबोली फिरून शिकलो व पुणेरी भरपूर पुरात पोहून 'd' वा 'm' करून शिकलो. नाशिककडे पता विचारला मातबोलीत तर म्हणाला मराठीत बोला. मग हिंदी विचारला तर बोलेला इंग्रजीत विचारा. इंग्रजात विचारला तर फाडडा सांगितला. इतकी सफाईवर इंग्रजी कशी घेते ? अस इंग्रजीत विचारले तर म्हणाला आमच्या इकडच्या साहित्यिकांनी इंग्रजीला मागोड करून आमच्यात रिजविली आहे. आमचे ते आदर्श आहेत. मग त्यात तथ्य सापडले.. मग लक्षात आले कि, नाशिक हे मुक्तपीठ आहे, नशेपासून नाशापर्यंतचा जलप्रवास पाणी अडवून करतात, म्हणून नाशिक म्हणतात. गोदापूर म्हटले असते तर पटले असते, परंतु नाशिक का म्हणतात ? याचा अदमास लावला असता वक्तू सापडला. मागील कुंभमेळ्यात केलेली, घेतलेली नशा अवापही उतरली नाही आणि नवा कुंभमेळा समोर ठेवून उभा ठाकलेला आहे. आता उभे झाल्याशिवाय पर्याय नाही. मग माथेचा किस काढलेली नशा आतापासून सुरू केली कि मावगडेड इंग्रजीतून लवचकेत झालेली नाशिकी मराठी रांगपत्ती खेळत चेहरे रांगून रांगून काळेकट्ट पाडोत. तेव्हा लक्षात आला इथल्या मराठीतला राम काळा कसा पडला असेल ते. काळाच्या ओघात तो परत पटू काळा होत आहे. त्याचे दर्शन सर्वांना का खुले नव्हते, हे उगाले. इकडची मराठी इंग्रजी वलजाने सालकृत झाल्यामुळे विला वेगळेच घुमारे फुटलेले आहे. त्यात 'सागरा प्राण...' जे जादवा रिसाव घेतला आहे, हे मजशीती ने...' जे त्यात नशा ओंतीली आहे. अशा नशेला व्यक्त करण्यासाठी गोदावरी ही काही गौमासरी हिंदी पड्यातून घुसळत घुसळत जाही आलेली आहे. तिने हिंदीला रोवले आहे, हे काळखाला 2025 च्या मद्यांत नंतरचा अदमास घेतला तेव्हा लक्षात आले. हिंदी पड्यातील कुंभमेळा ह नाशकात गुमाकूळ घालण्याआगोदर त्याचा प्रवाह खुळवत करून ठेवण्यासाठी विला पहिलीपासून रिजवा, असे ठरले.. परंतु नाशिकवर पूर्वी सत्ता गाजविणाऱ्यांनी त्याला अगोदर पासूनच विरोध केला. हिंदी कारत इंग्रजी घोडी आहे, जी मागोडे करून लावूबड करता येईल. नाशकात कवाडी घुसून नासपूस करण्याआगोदर ही घेतलेली खबरदारी आहे, हे लक्षात वाटसाठी असा अदमास घेतला बरे! वाईट वाटून ठेऊ नका. ■■

- विनोद उलोपवार

दि. 14 जुलै, 2025 रोजी मा. अशोकराव आबाराव आहेर यांचे दुःखद निधन झाले. त्यांच्या आठवणींना उजाळा देणारा लेख.

शि वनानदीच्या तिरावर असणाऱ्या टाकळी (लढाळी) या छोट्याशा गावी एका सदन शेतकरी कुटुंबात मा. अशोकराव आबारावजी आठरे उर्फ आहेर अण्णा यांचा जन्म दि. 20 नोव्हेंबर, 1951 रोजी झाला. बालपणापासून त्यांना शेतीची आवड होती. कुटुंबातील शेती, माती आणि नाती यांचे संस्कार अण्णांनी आयुष्यभर जपले. काळानुरूप शेतीमध्ये नवनवीन प्रयोग केले. शेतीतील पाईपलाईन कर्म सिंचनाची योग्य केली. शेतीमध्ये पापारीक पिकांशिवाय संत्रा, डाळिवू, ऊस आणि बांबू आदी पिकांची लागवड केली. कन्नड तालुका आणि छत्रपती संभाजीनगर जिल्ह्यातील प्रयोगशील शेतकरी, कृषी अधिकारी, बँक अधिकारी, पंचायत समितीतील अधिकारी तसेच प्रशासकीय अधिकारी यांच्याशी त्यांचे स्रेहाचे आणि आपुलकीचे संबंध होते. जुन्या काळातील त्यांचा ऐतिहासिक आणि समृद्ध वाङमयक्रोशीतील लोकांच्या आकर्षण व चर्चेचा विषय आहे. या वाङ्मयार वा घरी अण्णा शेतकरी आणि अधिकारी यांना आवजून बोलवत व जेवण देत. वाङ्मयार आलेला कोणताही माणूस बिगर चहा किंवा जेवणाचा जात नाही. या काळावरी माणसाले माणूसपण त्यांनी जपले आणि जोपासले आहे. अण्णांची भेट झाली की ते शेती, शेतकऱ्यांचे प्रश्न आणि शेतीतील नवीन प्रयोग यावर भरभरून बोलत, माहिती देत. शेती प्रसाधन नवीन व्हिडिओ आला तर ते शेतीची आवड असणाऱ्यांना आवजून शेरअर करत, पावटत. शासन - प्रशासन सत्तावर शेती आणि शेतीमालकीय होणारे विरोधी भोगणू यावर ते टीका करत. शेतकऱ्यांनी आपल्या हक्क आणि अधिकारासाठी संघटित झाले पाहिजे, यासाठी ते आग्रही असत. कन्नड तालुक्यातील शेतकऱ्यांची आर्थिक परिस्थिती सुधारण्यासाठी संस्थानिकेमध्ये महाविद्यालयात प्रत्येक महिन्याच्या शेवटच्या शनिवारी 'कृषी मंच' / 'अंग्रे फोरम' मासत महाग्राणीत तऱ, अनुभवी आणि प्रयोगशील व्यक्तींचे मार्गदर्शन ठेवण्यात येत असे. या मार्गदर्शनास अण्णा दिवसभर आवजून उपस्थित राहत. शेती संबंधी अभ्यासक आणि चर्चा करत. महाग्राणीत नामांकित श्री छत्रपती शिवाजी शिक्षण प्रसाक मंडळच्या अनेक पदावरील जबाबदारी अण्णांनी यशस्वीरीत्या पार पाडल्या. यामध्ये संस्थेचे संचालक, डॉ. भीमराव आंबेडकर कनिष्ठ महाविद्यालयचे अध्यक्ष, संस्थेचे उपाध्यक्ष आणि सचिव आदी

समर्पित व्यक्तिमत्व अशोकराव आहेर अण्णा

भूमिका, पद व जबाबदाऱ्या त्यांनी अत्यंत सचोटी आणि प्रामाणिकपणे बजावल्या. संस्थेचे अध्यक्ष आदरणीय श्री. मानसिंहजी पवार उर्फ बापुसाहेब यांचे ते विश्वासू व एकनिष्ठ सहकारी होते. स्वतःच्या प्रकृतीची काळजी न करता वयाच्या 74 व्या वर्षी अण्णा स्वतःचा डबा घरून घेऊन येत, सकाळी दहा वाजता महाविद्यालयात हजर असत, ते चार वाजेपर्यंत न थकता थांबत. संस्थेचा वा महाविद्यालयाचा कोणताही कार्यक्रम असे तो कार्यक्रम होईपर्यंत उपस्थित राहत. रात्र झाली तरी कोणतीही घाई व गडबड ते करत नसत. अण्णा कार्यक्रमगत काहीही बोलत नसले तरीही तो कार्यक्रम एकाग्रपणे ऐकत. कार्यक्रमाविषयीच्या प्रतिक्रिया देत. स्वतःचे प्रकृतीची काळजी व कोणताही चिंता ते कधीही कर्तांना दिसले नाहीत. वयाच्या 74 व्या वर्षांही तरुणांना लाजवेल अशा उत्सव त्यांच्यामध्ये दिसत असे. अशा परिस्थितीतही संस्थेसाठी कार्य त्यांनी केले. खरोखरच संस्थेप्री एवढे 'डॅडिकेटेड' (समर्पित) व्यक्तिमत्व मी तरी आजपर्यंत पाहिले नाही. अण्णा आजारी असतानाही महाविद्यालयात येत, प्राध्यापक व

प्राध्यापकेतर कर्मचाऱ्यांच्या सुख-दुःखात सहभागी होत, एखाद्या कर्मचाऱ्या-प्राध्यापकाची कोटी निवड व नेमणूक झाली वा पुरस्कार मिळाला तर त्याला भेटून, फोन करून, फेसबुक वा व्हाट्सअॅपच्या माध्यमातून शुभेच्छा देत. अभिनंदन करत, अभिमान वाळमत. त्यामुळे आम्हा सर्व कर्मचाऱ्यांमध्ये अण्णांविषयी आपलेपणाची व आदरुल्लेखी भावना आहे. अण्णांचे राहणीमान साधे होते, पांढरे शुभ्र खमिस आणि पॅन्ट, पायात सॅडल. त्यांचा स्वभाव, साधा, सरळ, स्पष्ट, परखड आणि अनेपचारिक होता. नवीन वा अनोळखी माणसाशी ते अगदी सहज आणि मनमोकळेपणाने संवाद साधत. त्यांना बोलण्याची खूप आवड होती, माणूस वयात लहान किंवा मोठा असे, त्याच्याशी ते सहज आणि मनमोकळेपणाने संवाद साधत. सर्व गोष्टी शेरअर करत. अण्णा न आवडणाऱ्या व पडणाऱ्या गोष्टी तोंडवर आणि बंधडक बोलत, परंतु कधीही कोणाविषयी मनात द्वेष वा मत्सर ठेवत नसत. 'पोटात तेज ओवाट' असे, ते आयुष्यात कधीच कुत्रिम गेलचे व वाले नाहीत. हे त्यांच्या व्यक्तिमत्त्वाचे वैशिष्ट्ये होते. खास ओळख होती. त्यांमुळे त्यांना पंचक्रोशीमध्ये आदर व दारा होता. त्यांनी आपल्या आयुष्यात कोणाचेही आर्थिक नुकसान केले, हे ऐकण्यात नाही. महाविद्यालयातील कर्मचाऱ्यांमध्ये हिस्त असावी, यासाठी ते आग्रही असत. कर्मचाऱ्यांना योग्य ठिकाणी बंधडक बोलत आणि विस्मरून जात. त्यांचे लोकांना भेटण्याचे केंद्र म्हणजे गळेबोराव हे होते. अण्णा त्या ठिकाणी सामाजिक, राजकीय, शैक्षणिक आणि धार्मिक क्षेत्रातील विविध मान्यवरांना भेटत, चर्चा करत. प्रस्थापित राजकारणाचे ते प्रखरणे बोलत. परंतु कोणत्याही राजकीय प्रक्रियेमध्ये त्यांनी सहभाग घेतला किंवा निवडणुकीत उभा राहिले, याची माहिती मला तरी नाही. राजकारणापेक्षा त्यांना शिक्षण, समाजकारण आणि शेतीची विशेष आवड होती. त्यांच्यावर कनिष्ठ पक्षाचा आणि महानुभव संप्रदायाचा विशेष प्रभाव होता. महानुभव

संप्रदायाचे ते उपासक व प्रचारक होते, टाकळी या आपल्या गावी महानुभव सांप्रदायाच्या मंदिर उभारणीत त्यांचा मोलाचा वाटा राहिला आहे. अण्णांची आणि आम्हा सहकाऱ्यांची भेट झाली की, आरोग्याबाबत नेहमी चर्चा करत, आरोग्य बाबत दक्ष असत. मधुमेहावर काळे गहू कसे चांगले याची माहिती प्राध्यापक सहकाऱ्यांना देत, शेतामध्ये काळ्या गव्हाची पेरणी करून काळे गहू आले की, प्राध्यापक सहकाऱ्यांना आवजून सांगत आणि गहू स्वतःच्या गाडीत घेऊन येत, त्यांना देत. त्यामागे आपुलकी आणि कळजी आसे. मी 2004 मध्ये संस्थेत रुजू (जॉईन) झालो, त्यावेळी अण्णा डॉ. भीमराव आंबेडकर कनिष्ठ महाविद्यालयाचे अध्यक्ष होते, त्यांच्या सहिने मला ऑर्डर मिळली. माझे गुरु प्रा. भववान खवणे सर हे अण्णांचे नातेवाईक. अण्णांनी सरांकेडून माझी परिस्थिती, पाखंडभूमी आणि माहिती काढली होती. माझे गुरु प्रा. खवणे सरांजवळ अण्णा म्हणाले होते, 'तुम्ही आमच्या महाविद्यालयाला एक चांगला प्राध्यापक दिला.' प्रा. खवणे सरांची जेव्हा - जेव्हा भेट होते, तेव्हा सर आवजून सांगतात. अण्णांची आणि माझी जेव्हा केव्हा भेट होत असे. तेव्हा ते म्हणत, 'काय चाललय खेत्री?' म्हणून आवजून आणि आस्थेने बोलत. मला सातत्याने प्रेरणा आणि प्रोत्साहन देत. अण्णा आणि प्राचार्य डॉ. विजय भोसले सर एकमेकांशी अगदी मनमोकळेपणाने बोलत, चर्चा करत. प्राचार्य भोसले सर आम्हाला बोलाताना नेहमी म्हणतात, 'आपण महाविद्यालयात पगारासाठी काम करतो व जातो, पण अण्णा पगारासाठी नव्हे तर तालुक्यासाठी काम करतात. आपल्या सोबत आपल्या इतकाच वेळ देतात.

अण्णा कोणताही वेळ - काळ न पाहता संस्थेच्या विकासासाठी व भत्त्यासाठी 24 तास उपलब्ध असतात. आपल्या संस्थेच्या विकासासाठी लोकांने मा. बाळसाहेब पवार साहेब, मा. आप्पासाहेब नागदकर, मा. कारकासाहे आंबेडकर, मा. लक्ष्मणराव मोहिते अण्णा आणि मा. रामराव पाटील बहिरागांवर अण्णा यांचासोबत काम करणारे आहेत अण्णा आहेत. हे शेवटचे प्रतिनिधी आहेत. महाद्वार आणि संस्थेतील सर्व कर्मचाऱ्यांवर विश्वास ठेवून कोणतेही कागद न वाचता पुढील व्यक्तीवर अण्णा संस्थेप्री समर्पित व्यक्तिमत्व होते. तेव्हा अण्णांचे कार्य, कर्तव्य, योगदान आणि व्यक्तिमत्व कायम आपल्या स्मरणात राहतील. अण्णा, आज शरीराने आपल्यात नाहीत, पण त्यांचे विचार, माणुसकी आणि आवडणी आपल्या सोबत कायम राहतील. अण्णांना भावपूर्ण श्रद्धांजली...! ■■

दो घेही पटकन बाईंकर बसले व गौरी लंकेश यांच्या कार्याचा पिच्छा करू लागले. गौरी लंकेश यांनी आपल्या घराचा भेट उघडण्यासाठी कार मधून उतरताच, वाघमारे बाईंकरून खाली उतरला, बंदुकीचा नेम गौरी लंकेश वर धरत त्याने दोन राउंड फायर केले. गोळ्या गौरी यांच्या पोटात शिरल्या. किंचाळत गौरी पळण्याचा प्रयत्न करत असतानाच परशुराम वाघमारेने त्यांच्यावर आणखीन दोन गोळ्या झाडल्या. त्यातील एक उभतीत जावून अडकली तर दुसरी गौरी लंकेश यांच्या डाव्या खांद्याखाली लागली. एव्हाना गणेश मिस्किनने मोटरसायकल वळवून घेतली व दोघांनी तेथून पोबारा केला. ठरल्याप्रमाणे दोघांनी वाटेत थांबून आपल्या आंगावरील अतिरिक्त कपडे काढली, तोंडावरील रुमाल काढले अन आपल्या बंदुका अटवत बड्डिया सुपुर्द केल्या. आगदी पंधरा मिनिटात हे घडले. गौरी लंकेश यांच्या हत्येसाठी वापरलेली व मिस्किनकडे असलेली बंदूक मायकऱ्यांकडून अमित बड्डियाचा माफेत शरद काळखेडे पोहोचल्या. त्याने त्या एका कपड्यात गुंडाळून एका लात सुटकेसमयचे टाकल्या व यासाठी भाड्याने घेतलेल्या स्टोरेजच्या जागी सुटकेस लपवून टाकली. दुसरीकडे, भरत कुरणेनी मारेकऱ्यांना बस मधून शहराबाहेर व्यवस्थित काढले. गौरी लंकेश यांची हत्या सनातन संस्थेच्या या निनावी गँगने एवढी परफेक्ट प्लॅन केली होती की हत्या झाली त्याच रात्री या हत्याकांडात सामिल निम्माहून जास्त सनातनी गुंड शहराबाहेर पसार झाले होते. दोन दिवसांनी म्हणजे 7 सप्टेंबर 2017 रोजी गौरी लंकेश यांची हत्या करणारी प्रमुख टोळी चेळाव व मधील एका बांधकाम सुरू असलेल्या साईट वर जमली. अमोल काळेने त्यांच्यावर काहीएक परिणाम होणार नाही व सर्वांनी आपले पूजापाठ व साधना करणे हे कार्य आहे. तसेच सुरू ठेवायचे व धर्मरक्षणासाठी सज्ज राहायचे. बंदूक साफ करताना अंडराष्ट्रांड असलेल्या शरद काळखेकराच्या हाताला गोळी लागली अन तो जखमी झाला. 20 मे 2018 रोजी पोलिसांनी निनावी गँगमध्ये नवीन तरुणांना भर्ती करून घेण्याची जबाबदारी असलेल्या प्रविणला अटक केली. त्यांच्याकडे 22 फोन, किलेक सिम कार्ड, एक डायरी व सनातन संस्थेचे 'क्षात्रधर्म साधना' हे पुस्तक सापडले. प्रविणला केलेली अटक पोलिसांनी उघड न केल्यामुळे, दुसऱ्या दिवशी ठरल्याप्रमाणे त्याला भेटायला बस स्टँडवर गेलेले आणखीन तिघे पोलिसांच्या आज्ञावत अलगद अडकले. या तिघांत अमोल काळे अन अमित देगवेकर देखिल होते. अमोल काळेच्या घरातून पोलीसांना 22 मोबाईल फोन व तीन डायऱ्या सापडल्या तर निनावी

साधना याचा सराव केला व प्रोफेसर भगवान यांची हत्या करण्याचा प्लॅन आखला. याच दरम्यान बंदुकीच्या गोळ्यांसाठी या गँगचा प्रमुख भक्तीकर्ता प्रविणने निवनकुमाराशी संपर्क साधला. 'धर्मरक्षणासाठी काही पण करणार' असे म्हणत निवनकुमारने दिवंगत डाकू विरामन याच्या गँगकडून एका आठवड्यात बंदूका अन गोळ्या आणून देतो असे पकवले. हा काल नेमका SIT ने इंटरसेप्ट केला व त्यांना गौरी लंकेश हत्याकांडातील एक मोठा ब्रेक मिळाला. पोलीसांना या निनावी गँगची कुणकुण लागली व ते या गँगला शोधण्यास ससज्जवाले. डिसेंबर 2017 मध्ये अमोल काळे व निनावी गँगची दहा लोक पुण्यात भेटली. तेथील 'सनबन फेस्टिवल'मध्ये बॉम्बस्फोट घडवून आणण्याची योजना त्यांनी आखली. 'सनबन फेस्टिवल'मध्ये होणारा 'इलेक्ट्रॉनिक डान्स म्यूझिक इव्हेंट' हा हिंदू धर्म संस्कृतीच्या विरोधात आहे. म्हणून त्यांना तिथे बॉम्बस्फोट करायचा होता. मात्र, या निनावी गँग मधील दोघा गुंडांचे चेहरे cctv मध्ये कैद झाल्याचे समजताच हा प्लॅन टाकून देण्यात आला. पुढच्याच महिन्यात अमोल काळेनी 'पदावत' ही फिल्म लावलेल्या दोन थिएटरमध्ये बॉम्बस्फोट घडवून आणले. दरम्यान, नवीन कुमारने निनावी गँगच्या वरिष्ठ मंडळींना कर्नाटक राज्यातील दावणगेरे येथे बोलावून घेतले, प्रोफेसर भगवान यांना मारण्यासाठी लागणारी हत्यारांची जमवाजमव झालीय सांगत. मात्र, सगळी मंडळी जमल्यावर नवीन कुमार ने सांगितले की बंदूका काही अजुन ताब्यात आल्या नाहीत. अमोल काळे जाम चिडला. 19 फेब्रुवारी 2018 रोजी पोलिसांनी नवीन कुमारला उचलले. लागलीच सर्व वरिष्ठ मंडळी मडगाव येथे तातडीने गोळ्य झाली. लपवून ठेवलेली हत्यारे आणखीन सेफ जागी हलविण्याची, स्वतःची चेहरेरुप्टी बदलण्याचा व काही दिवस दुसऱ्या एखाद्या ठिकाणी अंडराष्ट्रांड होण्याचा निर्णय घेण्यात आला. अमोल काळेने सर्वांना धीर दिला की नवीनकुमारच्या अटकेने त्यांच्यावर काहीएक परिणाम होणार नाही व सर्वांनी आपले पूजापाठ व साधना करणे हे कार्य आहे. तसेच सुरू ठेवायचे व धर्मरक्षणासाठी सज्ज राहायचे. बंदूक साफ करताना अंडराष्ट्रांड असलेल्या शरद काळखेकराच्या हाताला गोळी लागली अन तो जखमी झाला. 20 मे 2018 रोजी पोलिसांनी निनावी गँगमध्ये नवीन तरुणांना भर्ती करून घेण्याची जबाबदारी असलेल्या प्रविणला अटक केली. त्यांच्याकडे 22 फोन, किलेक सिम कार्ड, एक डायरी व सनातन संस्थेचे 'क्षात्रधर्म साधना' हे पुस्तक सापडले. प्रविणला केलेली अटक पोलिसांनी उघड न केल्यामुळे, दुसऱ्या दिवशी ठरल्याप्रमाणे त्याला भेटायला बस स्टँडवर गेलेले आणखीन तिघे पोलिसांच्या आज्ञावत अलगद अडकले. या तिघांत अमोल काळे अन अमित देगवेकर देखिल होते. अमोल काळेच्या घरातून पोलीसांना 22 मोबाईल फोन व तीन डायऱ्या सापडल्या तर निनावी

सनातनी आतंकवाद

चालवायची ट्रेनिंगही दिली होती. पोलिसांनी ताबडतोब या सर्वांवर पाळट ठेवण्याला सुरू केली. आतापर्यंत कुठल्याच गुन्हात संबधित नसल्यामुळे यांच्याविरोधात कुठलाच ठोस पुरावा पोलिसांकडे नव्हता. सनातन संस्थेचे गोव्यातील वार्षिक संमेलन हे अशा तरुणांना आपल्या गँगमध्ये भर्ती करून घेण्याचे कें द्रस्थान. या संमेलनात जातीवादी कल असलेल्या हिडसक प्रवृत्तीच्या तरुणांना नेमके हरेले जायचे. अमोल काळेला अटक होताच गँगच्या सर्व मेंबर्सनी आपापले फोन नष्ट केले. पुढील कारवाईसाठी जमा केलेले बॉम्ब जेलेटीन मोहन नायकने नष्ट केले. शरद काळखेकर ज्याने डॉ. नरेंद्र दाभोलकरांना मारले व गौरी लंकेश यांच्या मारेकऱ्यांना प्रशिक्षण दिले त्याने आपला फोन व आपल्याकडील सर्व डायऱ्या ज्यात बंदूका व बॉम्ब बनविण्याचे कर्त. नमूद करून ठेवले होते ते सर्व जाळून टाकले. अमोल काळेच्या अटकेनंतर महिनभरात, 11 जून 2018 रोजी गौरी लंकेश यांचा मारेकरी परशुराम वाघमारे याला पोलिसांनी अटक केली. गौरी लंकेश यांना मारण्यासाठी वापरलेल्या बंदूका अजूनही शरद काळखेकर कडेच होत्या. परशुराम वाघमारेच्या अटकेनंतर शरद काळखेकर सनातन संस्थेचा वकिल संजीव पुनरेकर याला दोनदा भेटला. त्यांच्या या भेटी पोलीसांच्या नजरेत येवू नये म्हणून सनातन संस्थेतून एक वेगळीच शक्कल लढवली गेली. पुनाळेकरचा मदतनीस याने सनातन संस्थेचा 'सनातन प्रभात' या मुखपत्रात हिसकयुरिटी गार्डच्या जागेसाठी एक जाहिरात टाकली. सदर जाहिरातीला धरून काळखेकर मुलाखतीसाठी पुनाळेकरच्या ऑफिसात पोहोचला अन त्यांची भेट घडली. पोलीसांना कसलाच सुगावा न लागत.

अशारित्या दोनदा भेटून पुनाळेकर-काळखेकर यांनी दाभोलकर, पानसरे, कलबुर्गी व गौरी लंकेश यांच्या हत्येवर व यातून कसे निसटायचे यावर सखोल चर्चा केली. पुढचे प्लॅनिंग ठरले व पुनाळेकर याने काळखेकरला त्याच्याजवळ असलेली सर्व हत्यारे नष्ट करायला सांगितली व हे ही विचारले की नवीन बंदुका बनवायला किती अवधी लागेल. नव्याने बंदुका बनविण्यासाठी पैसे पुरवले जातील याची शास्वती देत पुनाळेकरने, काळखेकरला 'काळजी करण्याचे काही कारण नाही' असे आश्वासन दिले. (हे सर्व काळखेकरने मॉॅजिस्ट्रेट समोर दिलेल्या जबाबाने स्पष्टपणे आलेय) .. 18 जुलै 2018 रोजी मोहन नायक याला अटक झाली. लागलीच काळखेकरने पुनाळेकरच्या एका साथीदाराच्या मदतीने आपल्याकडील बंदुकांचे सुटे भाग केले. जे भाग पुढे चालून नवीन बंदूक बनविण्याच्या कामी येतील ते ठेवून बाकी सर्व भाग वसईच्या खाडीत फेकून दिले. पुढील तीन आठवड्यात पोलिसांनी या निनावी गँगच्या शरद काळखेकर, भरत कुरणे, गणेश मिस्किन अन अमित बड्डी सह आणखीन तिघे असे 7 जणांना उचलले. 19 ऑगस्ट 2018 रोजी महाराष्ट्र पोलीसांच्या दहशतवाद-विरोधी पथकाने संजीव पुनाळेकर याच्या असिस्टंटच्या घरी धाड टाकली. या धाडीत पोलीसांना सोळ बंदूका, बंदुका बनविण्यासाठी लागणारे विविध सुटे भाग, बॉम्ब बनविण्याची सामग्री इत्यादि वस्तू सापडल्या. सहा महिन्यांपूर्वी नविन कुमारच्या अटकेनंतर टाकलेल्या धाडीत हाती लागलेल्या हत्यारांपेक्षा हा साठ कैंकपटीने जास्त होता, हे पाहून पोलीस चक्रावले. याचा अर्थ एकामागून एक आपले साथीदार अटक होत असतांनाही या निनावी सनातनी गँगच्या कारवाया बिनादिकृत सुरूच होत्या. त्यात कुठलाच खंड पडला नाही. एकीकडे या गँगचे मेंबर्स पकडले जात होते तर दुसरीकडे मोठ्या संख्येने नविन मेंबर्स भर्ती केले जात होते. हत्यारांची जुळवाजुळव चालू होती. 20 ऑगस्ट व 8 सप्टेंबर 2018 रोजी या निनावी गँगच्या आणखीन दोघा गुंडांना अटक झाली. गौरी लंकेश हत्याकांडाच्या चार्जशीटमध्ये नमूद 18 आरोपींपैकी फक्त 1 विकास पाटील हा आजतागायत पोलीसांच्या हाती लागलेला नाही. कॉम्रेड गोविंद पानसरे हत्या प्रकरणात सनातन संस्थेच्या समीर गायकवाडला अटक झाल्यानंतर त्यांच्या बचावासाठी सनातन संस्थेने पत्रकार परिषद घेतली. डॉ. नरेंद्र दाभोलकर यांच्या हत्येत सनातन संस्थेच्या लोकांना अटक झाल्यानंतर सनातनने घेतलेल्या पत्रकार परिषदेपेक्षा ही परिषद अधिक आक्रमक होती. एम. एम. कलबुर्गी यांच्या हत्येला प्रमुख कळखेक झाले होते. सदर परिषदेत सनातन संस्थेचा क्राय चवकील संजीव पुनाळेकर जाम चेकाळ्या होता. त्याने पत्रकारांच्या एका प्रश्नाला, 'तुमच्यातील काही मंडळी दहशतवादाला प्रोत्साहन देते का?', उत्तर देताना अगदी निर्लज्जपणे म्हटले, 'दाभोलकर, पानसरे अन

कलबुर्गी यांच्या हत्येत हिंदुत्ववादी नाहीत असे मी कधीच म्हणलो नाही. मी खोटे बोलणार नाही. कारण जे झाले ते झाले. ज्या प्रकारची भाषणे पानसरे देत होता. ज्या प्रकारे कल करत होता ते पाहता एखाद्या मार्थेफिरुने त्याचा खून केला असावा ही शक्यता मी नाकारत नाही. हे आम्ही कबूल करतो. (स्मितहास्य करत इंग्रजीत)...Hindu terrorism is in existence (हिंदू दहशतवाद अवरतलाय)...! ये परिषदेत प्रसिद्ध डॉक्युमेंट्री फिल्ममेकर आनंद पटवर्धन दिखिल पत्रकार परिषदेचे रेकॉर्डिंग करत होते. कलबुर्गी यांच्या हत्येच्या विरोधात, पोलिसांची परवानगी झु

1942 च्या अ. भा. महिला परिषदेच्या वर्धापन दिनी महिलांचा परिसंवाद विविध महिला संघटनांचा सहभाग

नागपूर : 'मनुस्मृतीने महिलांना गुलाम बनविले होते. डॉ. बाबासाहेबांनी मनुस्मृती नाकारून देशातील सर्व महिलांना अधिकार मिळवून दिलेत. संविधानाच्या माध्यमातून मिळलेल्या अधिकारामुळे आज महिला स्वतंत्र व सक्षम झाली आहे. डॉ. बाबासाहेबांना अर्पित असलेली महिला आज सर्व क्षेत्रात आपले कर्तृत्व गाजवताना दिसत आहे.' असे प्रतिपादन सामाजिक कार्यकर्त्या, अभ्यासक आणि महिला परिसंवादाच्या अध्यक्ष डॉ. सरोज आगलावे यांनी केले. 20 जुलै 1942 च्या अखिल भारतीय महिला परिषद नागपूरच्या अनुषंगाने संस्थापार फाउंडेशन आणि महिला क्रांती परिषद (1942) समिती आणि नागपुरातील विविध सामाजिक संघटनांद्वारा 'डॉ बाबासाहेब आंबेडकरांना अर्पित स्त्री-स्वातंत्र्य' या विषयावर परिसंवाद आणि सांस्कृतिक कार्यक्रमाचे आयोजन बानाई सभागृह, उरवेला येथे करण्यात आले होते. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी डॉ. सरोज आगलावे होत्या. प्रा. डॉ. निशा शेंडे (अमरावती) म्हणाल्या की, 'जातीव्यवस्था टिकवण्यासाठी त्यास पितृसत्तेची जोड दिली गेली. आमच्या स्त्रीमुक्तीची नाळ महाप्रजापती गौतमी, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर आणि सावित्रीबाईंच्या विचारांशी आणि चळवळीशी जुळते. जातीअंताशिवाय पितृसत्ता नष्ट होणार नाही व स्त्रियांचा सन्मान होणार नाही.

संविधानाने दिलेल्या अधिकारामुळे महिला स्वतंत्र व सक्षम : वक्त्यांचा सुर

म्हणून जाती, पितृसत्ता नष्ट होणे गरजेचे आहे.' सुषमा भड म्हणाल्या, 'महिलांचा स्वतंत्रपणे विकास चढवून आणणे तिला स्वतंत्रपणे जगण्याचा अधिकार देणे गरजेचे आहे. संविधानाच्या माध्यमातून तिला सर्व अधिकार मिळाले म्हणून महिलांनी संविधान समजून घेतले पाहिजे.' बहुजन सौरभच्या निवासी संपादक संस्था राजूकर यांनी आपल्या भाषणात सांगितले कि, 'आपल्या विचारांचा दैनिक वर्तमानपत्र असणे अतिशय गरजेचे आहे. आम्ही आपल्या विचारधारेला धरूनच दैनिक वृत्तपत्र चालवतो याचा आम्हाला सार्थ अभिमान आहे. आम्ही महिलांना जीवनाच्या सर्वच क्षेत्रात सक्षम बनणे आवश्यक आहे.' कार्यक्रमाच्या सुरुवातीला बौद्ध महिला मैत्री संघ यांनी बुद्ध वंदना घेतली. संस्थापार फाउंडेशनचे डॉ. एम. एस. जांभुळे प्रस्ताविक यांनी केले. कार्यक्रमाची भूमिका पुष्पा

बौद्ध यांनी मांडली. आयोजक संघटनेच्या प्रतिनिधी कल्पना मेश्राम, उषा बौद्ध, वंदना बनकर, अनिता ठेंगरे, सुनीता जिचकार, प्रतिभा टेंभेकर, छया खोब्रागडे, पुष्पा घोडके, प्रमिला टेंभेरे, आशा गोपालगुरु आदींनी आपले विचार व्यक्त केले. संचालन डॉ. विष्णा राजत यांनी केले तर आभार डॉ. सरोज डांगे यांनी मानले. रमाई महिला मंडळ टेकऑफ सिटी यांनी अंधश्रद्धा निर्मूलनावर एक लघुनाटिका व शिक्षणावर एक लघु नाट्य सादर केले. जमाते इस्लाम हिंदच्या महिला विंगच्या अध्यक्ष बेनिस्वर खान यांच्या नेतृत्वात लहान मुलांनी पर्यावरण संवर्धनाचा संदेश लघुनाट्यद्वारे दिला. वंदना वारके यांनी 'उम्लु घा तिलाही' हे लघुनाट्य सादर केले. आयोजक संघटनांच्या महिलांनी गीतांद्वारे प्रबोधन केले. सांस्कृतिक कार्यक्रमाचे संचालन प्रा. माधुरी गायधनी यांनी केले. कार्यक्रमाच्या आयोजनामध्ये पुढील विविध संघटनांच्या सहभाग होता - दैनिक बहुजन सौरभ, रमाई महिला मंडळ टेक ऑफ सिटी, धम्म प्रशिक्षण वर्ग पिंपळ फाटा, सुगत नगर महिला सामाजिक बहुउद्देशीय संस्था, लुंबिनी बहुउद्देशीय सामाजिक संस्था, संघर्ष महिला बहुउद्देशीय सामाजिक संस्था, गौतमी महिला मंडळ, पौर्णिमा महिला मंडळ बेसा, जेतवन समूह कॅपिटल हार्ट्स, राष्ट्रीय चर्मकर महासंघ, जमाते इस्लामी हिंद संस्था, जिजाऊ ब्रिगेड, समता सैनिक दल, कबीरावली मंच, जगद्गुरु संत तुकोबाराय अभ्यास परिषद, अखिल भारतीय जनवादी महिला संघटना, महिला सशक्तिकरण संघ, बौद्ध महिला मैत्री संघ, राष्ट्रीय परिवारिक धम्म संगोष्ठी, राष्ट्रीय ओबीसी महिला महासंघ आणि संबोधिनी बहुउद्देशीय विकास संस्था.

धम्मकुटी बुद्ध विहार, प्रभाग - 12, महादुला, ता. कामटी, जि. नागपूर - 441111
1990 ला स्थापना झाली. संस्थापक विनोद मानवटकर. स्मशानभूमी मध्ये भंते उपाली यांचे वास्तव्य झोपडीत होते. त्याच जागी धम्मकुटी बुद्ध विहाराची स्थापना करण्यात आली. या ठिकाणी धार्मिक कार्यक्रम राबविण्यात येतात. सद्यःस्थितीत वर्षावास सुरू आहे. अध्यक्ष - सचिन मानवटकर भानुदास पाटील, उत्तम गेडाम, विजय ढोणे, सुरज मानवटकर कार्यकारणी सदस्य आहेत.
संवाद मित्र, गौरव आळणे मो. 8600145219

महत्वाचे

काष्टाईबतर्फे गुणवंत विद्यार्थ्यांचा सत्कार
नागपूर : जीवनात अपयश आल्याने खचून जाऊ नये, अपयश नंतर यश मिळणारच. जीवनात यशस्वी व्हायचे असले तर धैर्य निश्चित करून त्याप्रमाणे भविष्याची वाटचाल करावी असा संदेश प्रवीण माहिरे अतिरिक्त जिल्हाधिकारी यांनी महाराष्ट्र राज्य काष्टाईब कर्मचारी कल्याण महासंघ आणि डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर संशोधन व प्रशिक्षण संस्था 'बाटी' यांचे संयुक्त विद्यमाने 10वी 12वी गुणवंत विद्यार्थ्यांच्या सत्कार समारंभ प्रसंगी सामाजिक न्याय भवन सभागृह येथे व्यक्त केले. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष अरुण गाडे, तर प्रमुख अतिथी म्हणून प्रशांत कुलकर्णी, प्रादेशिक उपायुक्त, समाजकल्याण विभाग, सुकेशिनी तेलगोटे, सहायक आयुक्त, समाज कल्याण विभाग नागपूर, अनिल काळे, प्रकल्प व्यवस्थापक बाटी, डॉ. नारायण सूर्यवंशी, प्रभावी अधिष्ठाता भंडारा, अॅड. अजय निकोसे निवृत्त सरकारी अधिकारी होते. तर प्रमुख उपस्थिती मध्ये प्रा. रमेश पिसे, प्रा. राहुल मुन, श्यामराव हाडके, अशोक पाटील, रवी पोथारे, माया उर्के, राजेश ठेंगरे, रेखा लोखंडे उपस्थित होते. प्रशांत कुलकर्णी, सुकेशिनी तेलगोटे व अनिल वाळके यांनी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले. 200 विद्यार्थ्यांचा सत्कार याप्रसंगी करण्यात आला. कार्यक्रमाला विद्यार्थी व पालक मोठ्या संख्येने उपस्थित होते. कार्यक्रमाचे संचालन सिताराम राठोड, प्रस्तावना प्रा. डॉ. वंदना इंगळे, आभार, नागेश वाहूवाघ यांनी केले.

रामराव साबळे पब्लिक स्कूल येथे वृक्षारोपण
नागपूर : खापरखेडा येथील कांडण्य बहुउद्देशीय शिक्षण संस्थाद्वारा संचालित रामराव साबळे पब्लिक स्कूल खापरखेडा येथे वृक्षारोपण कार्यक्रम आयोजित करण्यात आलेला होता. माता सावित्रीबाई फुले यांच्या प्रतिमेची पूजा करून कार्यक्रमाची सुरुवात करण्यात आली. या कार्यक्रमाला संस्थेचे अध्यक्ष मच्छिंद्र साबळे अध्यक्ष तर अतिथी गजानन सोमकुवर उपस्थित होते. वृक्षारोपणाचे महत्त्व सांगून जीवनात वृक्षाचे महत्त्व कसे आहे व प्रत्येक विद्यार्थ्यांनी आपल्या घरी एक तरी झाड लावावे असे प्रास्ताविकात मुख्याध्यापक मोहम्मद रंगारी यांनी मत व्यक्त केले. विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करताना वृक्ष हे मानवाला मिळालेली मौल्यवान नैसर्गिक भेट आहे. झाडे लावून ते जगविणे व त्याची निगा राखणे हे विद्यार्थ्यांचे कर्तव्य आहे. आपला परिसर हा हिरवागार व्हायला पाहिजे असे मत अध्यक्ष मच्छिंद्र साबळे यांनी व्यक्त केले. डॉ. गजानन सोमकुवर यांनी वृक्षाचे आपल्या जीवनात काय महत्त्वाचे स्थान आहे. वृक्ष जगवून निर्माणाच्या सांगित्यात आपला वेळ घालावा व जीवनाचा आनंद घ्यावा असे मत व्यक्त केले. सर्व मान्यवरांच्या हस्ते एक पेड मॉ के नाम अंतर्गत शालेय प्रांगणांमध्ये वृक्षारोपण करण्यात आले. संचालन डॉ. पल्लवी कोळी, आभार प्रदर्शन सल्लामन खान यांनी मानले. वैशाली वाघमारे, सचिन हाडके, सरिता दिवे, बावणे यांनी विशेष परिश्रम घेतले. या कार्यक्रमाला बहुसंख्या विद्यार्थी उपस्थित होते.

रोमी बागडे यांच्या स्मृती प्रित्यर्थ शैक्षणिक साहित्याचा खर्च उचलणार !

नागपूर : भोजनदान पुजा पाट, पवित्र पाट आणि जेवणाचे आमंत्रण हे सर्व न करता याला लागणारा खर्च न करता या तांडात राहणाऱ्या भटक्या विमुक्त समाजातील निरागस हास्य असलेल्या मुलांना शिक्षणाची आवड निर्माण झाली पाहिजे. आम्ही आमच्या कुवतीनुसार दिवंगत रोमी नारायण बागडे यांच्या स्मृती प्रित्यर्थ यांच्या शैक्षणिक साहित्याचा खर्च बागडे बंधू उचलणार असे आंबेडकरी रिपब्लिकन मोर्चाचे राष्ट्रीय अध्यक्ष नारायण बागडे यांनी सांगितले. शिक्षणाप्रती किती आवड आहे हे विचारले असता आमच्या जवळ पुस्तक नाही, लेखन नाही आणि लिहण्यासाठी कागदाची वहि नाही आणि शाळेत जाण्यासाठी कपडे नाहीत. त्यांच्या तोकड्या भाषेत जेव्हा सांगितले. यावरून हे सिद्ध होते की आज पण शासनाच्या शैक्षणिक धोरण फक्त हवेवर हेल्याटे खात आहे अशी खंतही सोबत असलेले माजी जिल्हा परिषद सदस्य दिनेश बनसोड, आदमभाई, देवेंद्र बागडे, प्रकाश जस्सल, विजय वानखेडे यांनी व्यक्त केले.

निधन वार्ता

प्रकाश राजहंस नेरकर
नागपूर : प्रसस्तीनगर रहिवासी प्लॉट नं. 25 येथील प्रकाश राजहंस नेरकर यांचे हृदयघाताने निधन झाले. मृत्युसमयी त्यांचे वय 63 होते. सोमवारी 21 जुलै रोजी मानवाडा घाटवर अंतिम संस्कार करण्यात आले. त्यांच्या पश्चात पत्नी आणि मुलगा शुभम व बराच मोठा आस परिवार आहे.

साहित्य विहार संस्थेचा अभिनव उपक्रम

नागपूर :साहित्य विहार संस्थेने 13 आणि 14 सप्टेंबर ला नागपूरमधील सर्व शाळांसाठी 'निःशुल्क बालकुमार संवाद साहित्य संमेलन' सी.पी. एंड बेरार, खंवार शाळेच्या सभागृहात आयोजित केले आहे. संमेलनांतर्गत होणाऱ्या विविध स्पर्धांकी पहिली स्पर्धा स्वर्चित बालकाव्य वाचन, राम नगरच्या राम मंदिर सभागृहात प्रचंड प्रतिसादात यशस्वी झाली. 10 शाळांचे स्पर्धक, शिक्षक, पालक, साहित्य विहार सदस्य या सर्वांचा उत्साह व तत्परता लक्षणीय ठरली. ही पहिली निवड फेरी असल्याने उत्कृष्ट उच्चमानी निवड परीक्षकांनी केली. शनिवार दि. 26 जुलैला ही स्पर्धा पूर्व नागपूरसाठी हिंदू मुलींच्या शाळेत स. 9.30 ला घेतली जाणार आहे. दोन्ही विभागांची अंतिम फेरी संमेलनात 13 सप्टेंबरला एकत्रितपणे घेण्यात येईल. संमेलनात 6 स्पर्धांचा समावेश आहे. कोणतीही भाषा

समृद्ध करण्यासाठी ती बालमनात रुजवणे आवश्यक असल्याने साहित्य विहार संस्था असे अभिनव उपक्रम सातत्याने घेत असते. या समारंभात संमेलनाच्या यशस्वितेसाठी मराठी भाषा शिक्षकांनी सहकार्य करण्याचे आवाहन संस्थेच्या अध्यक्ष आशा पांडे यांनी केले. संमेलनाची माहिती संयोजिका वंदना देशपांडे यांनी दिली. कवितांचे परीक्षण डॉ. माधुरी वाघ आणि राधिका राजदेकर यांनी केले. विद्यार्थ्यांचे व शिक्षकांचे स्वागत मंदा खंडारे, रेखा ढोले आणि प्रणोती कळमकर यांनी केले. साहित्य सुजन या त्रैमासिकाचे प्रकाशन डॉ. तुषार झाडेंच्या हस्ते झाले. संपूर्ण कार्यक्रमाचे संचालन सुजाता काळे यांनी केले. संस्थेचे ज्येष्ठ सदस्य डॉ. राम मुळे, डॉ. श्रीकांत गोडबोले, अशोक खेडसर, आनंद व रश्मी देवगडे, मुणालिनी केळकर, सुनीता हडके, ज्योति नागपूरकर उपस्थित होते. मंदा खंडारे यांनी आभार मानले.

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मल्टीपर्पज सोसायटीतर्फे शालेय साहित्य वाटप

नागपूर : मागील 25 वर्षे समाजसेवेचे व्रत घेतलेल्या बोधीसत्व डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मल्टीपर्पज सोसायटीतर्फे नुकतेच निशा वानखेडे उच्च माध्यमिक शाळा, खामला, नागपूर येथील इयत्ता पहिली ते सातवी पर्यंतच्या गरजू विद्यार्थी-विद्यार्थिनींना, एका छोटेशांनी कार्यक्रमात शाळेचा गणवेश तसेच बूट वाटप करण्यात आले. प्रतापनगर, जयप्रकाश नगर, मालवीय नगर यासारख्या उच्चभू परिसरात सुरू असलेल्या विविध बांधकामांवर काम करणारे मजूर, एकल पालकत्व असलेल्या विधवा, परितोक्त्या गरीब महिलांची मुले, गरिबी रेषेखालील पालकांची मुले यांना व त्यांचे पालकांना शिक्षणाचे महत्त्व पटवून देऊन त्या मुलांना शाळेत दाखला देऊन त्यांचे शैक्षणिक उन्नतीसाठी सदर शाळेतील शिक्षक, शिक्षिका घेत असलेली मेहनत बघून बोधिस्तत्व संस्थेच्या पदाधिकाऱ्यांनी समाधान व्यक्त केले.

कार्यक्रमाची सुरुवात डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या प्रतिमेला पुष्प अर्पण करून झाली. सर्वप्रथम शाळेची मुख्याध्यापिका आंबटकर यांनी, त्यांचे प्रास्ताविकेमुधून त्यांच्या शाळेबद्दल तसेच कठीण परिस्थितीत शिक्षण घेत असलेल्या विद्यार्थ्यांची माहिती दिली. त्यानंतर प्रमुख पाहुणे म्हणून जिल्हा प्रिंसिपल अर्भियंता पदवरून सेवानिवृत्त झालेले, रामचंद्र गेडाम यांनी, विद्यार्थ्यांना, गरिबी रेषेखालील पालकांची मुले यांना व त्यांच्या स्वतःच्या स्वानुभावातून साध्या व सोप्या भाषेत मुलांना समाजवाून सांगून शिक्षणाबद्दल प्रोत्साहित केले. तर दुसरे पाहुणे शत्रुघ्न चौर यांनी व्यवहारसाठी वापरल्या जाणाऱ्या चलनी नोटांचे उदाहरण देऊन चलनी नोटा एखाद्या श्रीमंताच्या खिशात असो किंवा एखाद्याच्या खिशातून जमिनीवर पडलेल्या असो, नोटांची किंमत कमीच घटत नसते, त्याचप्रमाणे तुम्ही गरीब परिस्थितीत शिक्षण घेत असले तरी, विद्यार्थी म्हणून तुमची किंमत इतर विद्यार्थ्यांइतकीच आहे, हे सांगून त्यांच्यामध्ये

आत्मविश्वास निर्माण केला. बोधिस्तत्व संस्थेचे अध्यक्ष सातीश ओरके यांनी त्यांचे अध्यक्षीय संबोधनात संस्थेतर्फे मागील 25 वर्षांपासूनचे अवित्र चालू असलेले समाजकार्य, संस्थेने यापूर्वी जवळपास दोन हजार विद्यार्थ्यांना केलेली आर्थिक मदत, गोकुलपेट बुद्ध विहारत चालवली जाणारी लायब्ररी इत्यादीबाबत माहिती देऊन, आजच्या घडीला बोधिस्तत्व संस्थेच्या मदतीने विविध जाती-धर्मांचे, त्यावेळेचे विद्यार्थी आज शासन सेवेत तसेच कंपनीत अधिकारी, बँक मॅनेजर, डॉक्टर, इंजिनियर झाल्याची उदाहरणे देऊन शाळेतील सौसायटी ही संस्था सदैव तत्पर राहील, अशी ग्वाही देऊन उपस्थित विद्यार्थ्यांना आश्वासन दिले. कार्यक्रमाचे संचालन अर्चना तिवसकर यांनी केले. याप्रसंगी शाळेचे हटवार आणि बोधिस्तत्व सोसायटीचे भीमराव मगरे तसेच कुलदीप फुलझोले, प्रतिभा मेश्राम हे हजर होते.

जीवनात कर्तव्यदक्ष असणे गरजेचे : ज्ञानेश्वर रक्षक

झिंगाबाई टाकळीत रंगला अजोखा सेवापूर्ती प्रबोधन सोहळा

नागपूर : श्री गुरुदेव सेवा मंडळचे सदस्य, सप्तखंजरी वादक व गुणवंत कामगार पुरस्कारविजेते मोहनदास चौर नुकतेच महाराष्ट्र राज्य वीज वितरण कंपनीतून प्रधान यंत्रचालक पदवरून निवृत्त झाले. यानिमित्त झिंगाबाई टाकळी येथील अंजनादेवी सभागृहात सेवापूर्ती सोहळ्या उन्हाहात पार पडला. अध्यक्षस्थानी नागपूर परिमंडळचे मुख्य अभियंता दिलीप दोडके तर अकोला परिमंडळचे मुख्य अभियंता राजेश नाईक मुख्य अतिथी म्हणून उपस्थित होते. मंचावर नागपूर परिमंडळचे सह महा व्यवस्थापक महेश जाधव, राष्ट्रस्त तुकडोजी महाराजांच्या साहित्याचे अभ्यासक ज्ञानेश्वर रक्षक, नागपूर, सेवानिवृत्त मोहनदास चौर यांचा सपलीक सत्कार करताना दिलीप दोडके, राजेश नाईक व भाऊसाहेब धुटे, सप्तखंजरीवादक यांनी मोहनदास चौर यांच्यातील कर्तव्यदक्ष व्यक्तीचा आपल्या प्रबोधनातून आठवणी सांगितल्या. हा सन्मान सोहळ्यात नव्हता तर हा प्रबोधन सोहळ्या होता. याप्रसंगी ज्ञानेश्वर रक्षक यांनी सांगितले, मानवी

जीवनात आर्थिकता महत्त्वाची आहे. पण ती संत तुकारामाच्या भाषेत 'जोडोनीया धन उरम व्यवहारे' अशी असायला हवी. तसेच आपल्या वाट्याला आलेले कर्तव्य इमाने इतबारे निभवणे यातच खरा परमार्थ समावलेला आहे. मोहनदास चौर यांनी राष्ट्रस्त तुकडोजी महाराजांच्या शब्दातील खर माणूसपण जगण्याचा प्रयत्न केला. त्यांच्या साधीला पत्नी म्हणून हिमतीने साथ देणारी मीरा त्यांना मिळाली. त्यामुळे संसार, परमार्थ त्यांना साधता आला. पोरपण व महानिर्मितीतील संघटनेचे तांत्रिक कामगार युनियनचे सरचिटणीस प्रभाकर लहाने पाटील, माजी नगरसेविका संगीता गिन्हे, दौनबधू सेवा संस्थेचे नितीन सरदार, राष्ट्रीय कीर्तनकार दिनकर चोरे, वर्धमाननगर वीज वितरण केंद्राचे सहाय्यक अभियंता पराग मुपिडवार उपस्थित होते. मान्यवरांनी मनोगतात मोहनदास यांच्या प्रामाणिक व निःस्वार्थ सामाजिक सेवेचे कौतुक करून भावी वाटचालीसाठी शुभेच्छा दिल्या. युनियनचे राज्य सचिव प्रकाश निकम व आकाश टाले यांनी संचालन केले.

CHILDREN PARADISE

PRE SCHOOL

Swapnaja Education Society's (Morning Batch)

CBSE Pattern

Play School

Nursery

Kg I

Kg II

Office Timing 9:00 a.m. to 12 noon

8669773549/9766915364

9/2 Swaraj Colony, Near New Ajni Police Station Petrol Pump, Nagpur

ADMISSION OPEN

- No Donation
- Spot Admission
- Affordable Fees